

XXV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia

A múltból táplálkozó jövő – hagyomány és fejlődés

Programfüzet – Absztraktfüzet

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

Győr, 2021. 11. 04.

Preambulum

A XXV. Apáczai-napok Tudományos Konferencia keretében a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat részeként 2021. november 4-én várjuk a résztvevőket a neveléstudomány, tanító- és tanárképzés, gyógypedagógia, szociológia és szociális tanulmányok, a nyelvtudomány és kommunikáció, a bölcsészettudomány, az andragógia, a közművelődés, illetve a humánerőforrás-fejlesztés és tanácsadás, valamint a természettudomány területén.

A plenáris előadások témáját két jeles évforduló ihlette. Egyrészt V. István király 750 esztendővel ezelőtt adományozott városi rangot Győrnek, mely kiváltság hosszú évszázadokon átívelő lendületet biztosított a település fejlődéséhez, gazdasága és társadalma erősödéséhez. Másrészt 230 esztendeje született Széchenyi István, a városunkhoz és megyénkhez több szálon kötődő államférfi, aki eszméi, reformjai és gyakorlati tevékenysége által nagyban hozzájárult a modern Magyarország megteremtéséhez. Ezen emlékek továbbörökítése nemcsak a múlt megőrzése céljából fontos, hanem a gyorsan és folyton változó világunkban kiváló példaként szolgálhat a humán- és társadalomtudományok, valamint a pedagógia eszköztárának megújításában és jövőképeinek formálásában.

A rendezvény társszervezője:
EPALE Magyarország

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

A konferencia helyszíne:

Plenáris ülés: Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar főépület Dr. Barsi Ernő terme (Győr, Liszt F. u. 42. II. emelet),
Szekcióülések: Apáczai Csere János Kar főépület tantermei (Győr, Liszt Ferenc u. 42.).

A konferencia Tudományos bizottságának tagjai:

- Prof. Dr. Ablonczyné Mihályka Livia, egyetemi tanár
- Dr. Baranyiné Dr. habil. Kóczy Judit, egyetemi docens
- Dr. Benyák Anikó, egyetemi docens
- Dr. habil. Csizmadia Zoltán, egyetemi docens (konferencia elnöke)
- Dr. Halbritter András, egyetemi docens
- Dr. Horváth Csaba Sándor, egyetemi docens
- Dr. Horváth Nóra, egyetemi docens
- Kövecsesné Dr. Gósi Viktória, egyetemi docens
- Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna, egyetemi docens
- Dr. Pongrácz Attila, egyetemi docens
- Dr. habil. Szretykó György, egyetemi docens
- Dr. habil. Szunyogh László, egyetemi docens
- Dr. Tompos Anikó, egyetemi docens
- Dr. Tóth Péter, egyetemi docens
- Dr. Varga Balázs, egyetemi docens
- Dr. Vehrér Adél, egyetemi docens
- Dr. Verebélyi Gabriella, egyetemi adjunktus

Szervezőbizottság:

- Szekeres Beáta, szervező titkár
- Kurja Éva, szervező titkár
- Nemes Zsolt, kiadványok, informatika-technika
- Paed.Dr. Borbély Károly, arculat-design

A konferencia honlapja:

<https://ak.sze.hu/xxv-apaczai-napok-tudomanyos-konferencia>

Információ kérhető az alábbi elérhetőségeken:

Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar

Apáczai-napok Szervezőbizottsága

Győr, 9022 Liszt Ferenc utca 42.

Szekeres Beáta, szervező titkár

e-mail: apaczai.konferencia@sze.hu

Telefon: +36 96 516 738

Program

09.00-09.30 óra

Regisztráció

Helyszín: Karrier-tér, fszt. (Győr, Liszt Ferenc u. 42.)

09.30 -11.30 óra

Plenáris ülés

Helyszín: Dr. Barsi Ernő Terem, 2. emelet

Plenáris ülés moderátorai: Dr. Varga Balázs egyetemi docens

Dr. Horváth Csaba Sándor egyetemi docens

Köszöntők

Dr. Pongrácz Attila, Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar, dékán

Széchenyi Tímea, Gróf Széchenyi Család Alapítvány, elnök

Winkler Csaba, Széchenyi István Egyetem, elnöki megbízott

A két István, Szent és Széchenyi – táblakép bemutatása

Plenáris előadások

Dr. Nagy Szabolcs, Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára, igazgatóhelyettes

Tűzkeresztség Győrnél - Gróf Széchenyi István katonai pályája

Dr. Horváth József, Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér, igazgatóhelyettes:

Győr művelődése a 17-18. században

Dr. Honvári János, Széchenyi István Egyetem, nyugalmazott egyetemi docens

Az iparváros, ahol a gyárak füstje már nem takarja el a kultúrát

11.30-12.00 óra

Kiállítás megnyitása - a Karon dolgozó képzőművész oktatók alkotásaiból

Helyszín: Cziráki Kiállító tér, 2. emelet

Apáczai-szobor koszorúzása

Helyszín: Apáczai Kar udvara

12.00-13.00 óra

Ebédszünet

Helyszín: TéKá Étterem

13.00-14.30 óra

Szekcióülések I.

14.30-14.45 óra

Kávészünet

14.45-16.00 óra

Szekcióülések II.

16.15-17.00 óra

A konferencia összefoglalója és zárása

Szekcióprogram

Apáczai Csere János Kar főépület tantermei (Győr, Liszt Ferenc u. 42.)

Szekciók	Szekcióvezető	Terem
Emberierőforrás-fejlesztés és tanácsadás	Szretykó György	1413
Természettudományok	Szabó Péter	116
Bölcsészettudomány, filozófia I.	Varga Balázs	112
Bölcsészettudomány, filozófia II.	Horváth Nóra	114
Közösség és érték I.	Juhász Erika	133
Közösség és érték II.	Lanczendorfer Zsuzsanna	132
Gyógypedagógia, logopédia	Verebélyi Gabriella	122
Kommunikáció, nyelvtudomány	Csapóné Horváth Andrea	115
Nemzetközi tanulmányok	Szőke Júlia	131
Szociológia, szociális tanulmányok, közösségszervezés és -fejlesztés	Tóth Péter	230
Pedagógia, neveléstudomány I.	Gróz Andrea	111
Pedagógia, neveléstudomány II.	Mészáros Attila	113
Pedagógia, neveléstudomány III.	Lőrincz Ildikó	253

A konferencia szekciói

Emberierőforrás-fejlesztés és tanácsadás

Szekcióvezető: Dr. habil. Szretykó György egyetemi docens
e-mail: szretyko@sze.hu

Előadások:

Dr. habil. Szretykó György

Az érzelmi intelligencia szerepe a válságmenedzsmentben (A Shackleton-modell alapján)

Dr. Tóth-Nagy Csaba - Kulcsár Nárcisz

Az Embersuttogó Ló ló asszisztálta képzésekben alkalmazott kapcsolatértékelő módszer

Horváth Patrícia - Dr. Pongrácz Attila

A LEAN módszer elvei és alkalmazása nagyvállalati és Kkv környezetben

Rákosi Szabolcs - Dr. Pongrácz Attila

Science centerek tevékenységeinek vonzáskörzete és területfejlesztési hatásai

Lőre Jázmin

Siker és nőiség – a női vezetőket érintő sztereotípiák a munkakultúrában

Nagyová Ildikó

A szlovákiai magyarok parlamenti reprezentációja

Természettudományok

Szekcióvezető: Dr. Szabó Péter egyetemi docens
e-mail: szabo.peter@sze.hu

Előadások:

Dr. Szabó Péter

Linnétől de Charden-ig - egy pályázat tapasztalatai

Könnyid István

A pándémia világának tapasztalatai – Egészség, betegség modellek

Barla Ferenc

Naprendszeri modellek világnézeti jelentősége

Molnár Zsolt

Az atommodellektől a kémiai reakciómodellekig

Dr. Kallós Gábor

Hogyan találhatja meg szerepét a matematikatörténet a tudománytörténet oktatásában?

RNDr. Tóth Attila

A geometriai megoldások új szerepe a gyakorlati példákban

Dr. Farkas Anikó

Ez az Ambrosia nem az az ambrózia , és nem gyógynövény - a leggyakrabban előforduló tévhitek, eredetük és tisztázásuk

Bölcseztudomány, filozófia I.

Szekcióvezető: Dr. Varga Balázs egyetemi docens
e-mail: varga.balazs@sze.hu

Előadások:

Dr. Albert András

A vallási tolerancia elvi kérdései I. Apafi Mihály tudományos munkásságában (1661-1690)

Homor Péter

Az alsóbb fokú erdészeti szakképzés története Magyarországon

Dr. Varga Balázs

A Trianon utáni (1922-23-as) határkiigazítások tálalása a korabeli sajtóban

Dr. Kmeczkó Szilárd

A táj és a kocsmá (Megjegyzések Talamon Alfonz posztumusz művének fikciós világához)

Dr. Eged Alice

Célpontban a Götze fivérek (Adalékok a nemzetiszocialista Németország jogalkotásához)

Pap István

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság bankfája avagy egy bank születése

Pápai Fruzsina Menta - Dr. Pápai Bernadett Éva

A győri Napóleon-ház jövője

Bölcsészettudomány, filozófia II.

Szekcióvezető: Dr. Horváth Nóra egyetemi docens
e-mail: horvath.nora@sze.hu

Előadások:

Dr. Pődör Lea

Leibniz a bírói jogalkalmazásról – A casus perplexus-probléma megoldása

Bihari Péter

Rendezőelvek és logikai szintek

Dr.habil Egresi Katalin

A filozófiai antropológia válasza a digitális korszak kihívásaira

Dr. Dergez-Rippl Dóra

A mitológia paradoxona – az önértelmezés kulturális gyökereiről

Dr. Horváth Nóra

A performanszfilozófia térnyerése a 21. században

Dr. Kurucz Anikó

Művészet és tudomány, teória és praxis összefonódásai a magyarországi absztrakcióvitában, 1947-ben

Adam Kovach

F. H. Bradley on pleasure and pain

Dr. habil. Szoboszlai-Kiss Katalin

Athén és a bevándorlás a demokrácia fényes korszakában

Közösség és érték I.

Szekcióvezető: Dr. Juhász Erika főiskolai docens
e-mail: szakmafejlesztes@nmi.hu

Előadások:

Dr. Benkei-Kovács Balázs

Értékfeltárás és közművelődés: a helyi értéktárak modellezése empirikus kutatásra építve

Dr. Berek Sándor

Cigány/roma reprezentációk Magyarországon a Vasárnapi Ujságban az 1890-es évek végén

Dr. D. Babos Zsuzsánna

Érték-e az önkéntesség az egyetemen?

Dr. Gombos Szandra

Kreatív közösségek a Szigetközben - Ábránd vagy Valóság?

Dr. habil Huszka Péter - Huszka Fanni Dorina

Tények és gondolatok a Covid-19 járvány harmadik hullámának közösségi- gazdasági- és egészségügyi vonatkozásairól

Neumann Ádám

Háztartások élelmiszervásárlási szokásainak alakulása a Covid-19 járvány harmadik hullámának árnyékában

Kalmár Brigitta - Dr. Vehrer Adél

A streaming platformok szerepe a közösségépítésben

Turner Daniella - Babos Máté - Dr. Vehrer Adél

A nemek közötti reputáció kulturális aspektusai. Két ünnep generációs összehasonlítása

Dr. Baranyiné dr. habil. Kóczy Judit - Dr. Pongrácz Attila

Magyarságtudat és identitás a brazíliai magyar szórványban

Dr. Juhász Erika

A közművelődési szakma fejlődési és fejlesztési mintázatai

Közösség és érték II.

Szekcióvezető: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna egyetemi docens
e-mail: lanczendorfer.zsuzsanna@sze.hu

Előadások:

Dr. Baloghné Uracs Marianna - Szerdahelyiné Lőrincz Nóra
Értékes emberek a közösség szolgálatában

Bánkutiné Mihalcsik Márta
Érték és közösség - helyi kézműves alkotóközösségek (hímzés, csipkeverés) és helyi értéktárak szerepe, egymásra hatása a Balaton-felvidéki kistelepüléseken

Keszey Judit
Petőfi a székelyek mentális térképén

Dr. Makkos Anikó
A népmese mint hagyomány értelmezése, tudásmegőrző és -átadó szerepének vizsgálata

Dr. Paál Zsuzsanna
Inspiráló tárgyak. A győri Fruhmann-kályahagyűjtemény kultúrákövetítő szerepe

Dr. Pápai Emese
Schima A. Bandi győri Hősi emlékműve

Dr. Sipos Judit
Interkulturális Mediáció. Miért van rá szükség?

Zsirai Dóra
A közművelődési-közösségi programok fogyasztásának hatása a forprofit jellegű kulturális fogyasztás alakulására

Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tíz éves a Kulturális mediáció mesterszakunk

Gyógypedagógia, logopédia

Szekcióvezető: Dr. Verebélyi Gabriella adjunktus
e-mail: verebelyi.gabriella@sze.hu

Előadások:

Antalovits Orsolya - Dr. Zajdó Krisztina, Jensen de Lopez, K., Lyons, R., Baena Medina, S., Feilberg, J., Kelic, M., Klatte, I., Mantel, T., Novo, R., Rodriguez Ortiz, I., Ulfsdottir, T., & Harding, S.

A nyelvi zavarral élő gyermeket nevelő szülők ismereteinek és mindennapi tapasztalatainak vizsgálata: Egy kvalitatív kutatás eredményei

Horváth Mariann

Nagycsoportos gyermekek logopédiai szűrése az elmúlt hét év tükrében

Fazekasné dr. Fenyvesi Margit

Olvasástanítás fonomimikával

Dr. Jászi Éva

Diszlexiásként a felsőoktatásban

Szijaártó Sarolta - Dr. Zajdó Krisztina

Magánhangzó-kiejtési teljesítmény vizsgálata rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő iskolások körében

Dr. Révész-Kiszela Kinga

Az MABC-2 Checklist alkalmazhatóságának lehetőségei a mozgásos állapotmegismerésben

Somogyi Zsófia - Dr. Zajdó Krisztina

A sajátos nevelési igényű tanulók helyzete a magyar zeneiskolákban - egy kérdőíves felmérés eredményei

Szabóné Pongrácz Petra

Szegregált oktatáson át vezető életutak

Trembulyák Márta

Az együttnevelés hiányzó láncszemei

Dr. Varga Szabolcs

A szupervízió mint a (gyógy)pedagógusi önreflexió egyik lehetséges eszköze

Dr. Verebélyi Gabriella

A nyelvi hátrány és a nyelvfeldolgozási folyamatok

Kommunikáció, nyelvtudomány

Szekcióvezető: Csapóné dr. Horváth Andrea egyetemi docens
e-mail: csapone.andrea@sze.hu

Előadások:

Dőryné dr. Zábrádi Orsolya - Vass Éva Tünde

A pandémia hatása a helyesírási készség alakulására – első évfolyamos tanító és gyógypedagógus hallgatók kompetenciájának összehasonlítása

Dr. Tóth M. Zsombor

Széchenyi és Kossuth nyomában (sem...), avagy közveszélyes közbeszéd a 21. században

Dr. Mátyás Judit

A Steve Jobs-siker titka. Történetmesélés a marketingkommunikációban

Görcsné dr. Muzsai Viktória

Egy antológia margójára. 20 év-50 tanulmány: kutatási keretek és témák, módszertan és eredmények

Horváth Patrícia

Az agglomeráció fogalmának értelmezése – Elméleti szintézis

Csapóné Dr. Horváth Andrea

A kommunikáció jelentőségéről a rekreáció mesterképzésben

Nemzetközi tanulmányok

Szekcióvezető: Dr. Szőke Júlia egyetemi docens
e-mail: szokej@sze.hu

Előadások:

Dr. Imre Gabriella - Dr. Remsei Sándor

Lehet-e India az új Kína? India részvétele a globális értékláncokban

Dr. Bándy Katalin

Identitás, kultúra, vallás a munkahelyen -mindennapok egy multikulturális közegben

Azin Sharirlou - Dr. Benkei-Kovács Balázs

Organizational culture and work-based learning in Japanese, German and American companies

Bakhyt Aubakirova

Trilingual education in Kazah Higer education: from the theory to the empirical research

Ablonczyné Prof. Dr. Mihályka Livia - Dr. Tompos Anikó

Oktatói-hallgatói kutatási együttműködések elemzése

Dr. Nádai Julianna

Értékek és motivációk vizsgálata külföldi egyetemi hallgató körében

Dr. Kecskés Petra - Dr. Szőke Júlia

Megváltozott szokások a pandémia árnyékában

Lakosy Dóra - Dr. Szőke Júlia

Nemzeti és szervezeti kultúrák összefüggései

Pálffy Zsuzsanna

A bizalom fogalmának értelmezése és kulturális aspektusai

Szociológia, szociális tanulmányok, közösségsszervezés- és fejlesztés

Szekcióvezető: Dr. Tóth Péter egyetemi docens
e-mail: ptoth@sze.hu

Előadások:

Gaálné Szabó Edith

Családon belüli idősgondozás problémái változó világunkban

dr. Pátkainé Bende Anna

Demográfiai helyzet és családpolitika Magyarországon

Dr. Boldizsár Boglárka - Dr. Cseri Kinga

A Covid 19-koronavírus járványhelyzet értékelméleti és interpretációs vonatkozásainak vizsgálata győri egyetemisták körében

Dr. Nárai Márta

Szociális szakemberképzéssel kapcsolatos munkáltatói elvárások és meglátások

Bártfai Kitti - Dr. Gombos Szandra

Kihívások a digitális marketing oktatásban

Dr. Szirmai Éva

**A Szabad Egyetemről a #freeuniversity-ig
Hallgatói és oktatói aktivitás az offline és online térben**

Bartucz Csilla - Dr. Süle Edit

Alternatíva-e az együttműködés a csomagszolgáltatók piacán?

Dr. Nagy Angelika

Közösségfejlesztés az eleki Sárkány Boldogasszony Plébánián

Dr. Tóth Péter - Kovács Szilvia

Lakóhelyi elégedettség és az életminőség kapcsolata Győr egyes városrészeiben

Pedagógia, neveléstudomány I.

Szekcióvezető: Dr. Gróz Andrea egyetemi docens
e-mail: groz.andrea@sze.hu

Előadások:

Pálkuti Anikó

A Regula Benedicti és a Z-generáció

Dr. Czeglédi Sándor

„Ha Széchenyi nincs, őt illeti a legnagyobb magyar titulusa? – Fáy András egyház- és oktatáspolitikai kérdésekről

Dr. Gróz Andrea

Montessori patrónusa, az iskolaalapító Alice Hallgarten Franchetti

Prof. Dr. Horváth H. Attila

A szeretet pedagógiája a háború embertelenségében

Dr. Hodossi Sándor

Egy magyar református 'növelő' portréja a közelmúltból (Nagy Péter 1949-2020)

Balogné Vincze Katalin

A hit- és erkölcsstan oktatásban rejlő sajátos pozitív pedagógiai lehetőségek

Kopecskó-Hodosi Zsófia

Gimnazista tanulók pedagógusképe - egy pilot kutatás eredményei

Vörösházi Györgyné

A mesék világa napjainkban-meseolvasási szokások a családban

Dr. Kőnig-Görögh Dóra - Dr. Bárdi Árpád, Dr. Gyimóthy Gergely

Több mint tábor, szülői nézet

Pedagógia, neveléstudomány II.

Szekcióvezető: Dr. Mészáros Attila egyetemi docens
e-mail: meszaros@sze.hu

Előadások:

Dr. Pintér Klára - Dr. Kórus Péter

Hagyomány és fejlődés a matematikatanításban – a múltból táplálkozó matematikafeladatok

Pintér Marianna Ilona - Dr. Bagota Mónika, Kulman Katalin, Ökördi Réka

Félreértés vagy megértés?

Kertész Tamás

Konstruktivista - mozgásalapú - játékos matematika tanulás

Petzné dr. Tóth Szilvia - Reider József

Digitális kompetencia fejlesztése Bee-bot robotokkal

Dr. Konczos Csaba - Pápai Zsófia, Kertész Tamás, Liszkai Zsuzsanna, Szakály Zsolt

Fittebbek-e a tanulók a NETFIT mérések bevezetése óta? (A NETFIT mérések országos eredményeinek összehasonlító elemzése)

Bencéné dr. Fekete Andrea

Digitális platformok összehasonlítása pedagógusok szemszögéből

Dr. Joó Anikó

A lezárás alatti online oktatás tapasztalatai a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen

Dr. habil Molnár György

Szakami tanárképzés múltja, jelen és jövője - kitekintés a képzők körében

Dr. Mészáros Attila

Riemann-Thomann modell pedagógiai kommunikációs vetülete

Pedagógia, neveléstudomány III.

Szekcióvezető: Dr. Lőrincz Ildikó egyetemi docens
e-mail: lorincz.ildiko@sze.hu

Előadások:

Balogh-Pécsi Anett

A drámatechnikákban rejlő lehetőségek a kommunikáció fejlesztésében

Dr. Kurucz Anikó

A gyermekirodalom-kutatás mai helyzete

Dr. Koós Ildikó - Zsiray Barbara

Szövegalkotási képesség fejlesztése Sztorikocka segítségével a 9-10 év közötti korosztályban

Dr. Lőrincz Ildikó - Dr. Lampert Bálint, Kövecsesné dr. Gősi Viktória, Dr. Wojnesitz, Alexandra

A helyidentitás vizsgálata öröm-bánat térképpel magyarországi és ausztriai iskolások körében.

Dr. Helen Sherwin

Coping with CLIL (Content and Language Integrated Learning): How can teachers be helped?

Karácsonyi Krisztina

Konstruktivista nyelvpedagógia a romani oktatásában

Dr. habil. Márkus Éva - Svraka Bernadett

**A német célnyelvi fejlesztés támogatásának lehetősége a papírszínház pedagógiai alkalmazásával
(Felmérés német nemzetiségi óvodapedagógusok körében)**

Diaszpóra online szekció

Szekcióvezető: Kövecsesné dr. Gősi Viktória egyetemi docens
e-mail: gosi.viktoria@sze.hu

Előadások:

15.00-15.10 Köszöntő

15.10-15.20 Varga Zsuzsanna Columbia (zvarga@comfenalco.com): *Valahol magyar vagyok*

15.25-15.35 Kerekes Judit – Gagnon Eszter USA (kerekes.judit@gmail.com):
AMIT Pandamia Sikerei

15.45-16.55 Patai Mercédesz Olaszország (pataimerci@gmail.com):
Gamifikáció a nyelvoktatásban, Virtuális kincskeresőjáték Magyarországon

16.00-16.10 Körmendi Mária Németország (mariakoermendi.bw.kmi@gmail.com):
A babák és plüssök szerepe a gyermeki lélek fejlődésében és a tanításban

16.15-16.25 Tóthné Kollár Katalin USA (katalinkt@aol.com):
Magyarságismereti tananyag új köntösben

16.30-16.40 Kaszalik Zita Magyarország (kaszalikz@gmail.com):
A köznevelés reagálása a 21. század kihívásaira az Erasmus+ és a Határtalanul! programokon keresztül

16.45-17.55 Kövecsesné Gősi Viktória Magyarország (gosi.viktoria@sze.hu):
A papírszínház által nyújtott lehetőségek a magyar, mint idegen nyelv oktatásában

17.05-17.15 Lampert Bálint Magyarország (lampert.balint@sze.hu):
Tanítsunk játékosan madárvédelmet!

A szekció helyszíne: <https://meet.google.com/hog-vunb-ocv>

ABSZTRAKTOK

Emberierőforrás-fejlesztés és tanácsadás szekció

Dr. habil. Szretykó György

Széchenyi István Egyetem

Az érzelmi intelligencia szerepe a válságmenedzsmentben (A Shackleton-modell alapján)

A jelenlegi világgazdasági válság hatékony kezelésében egyre nagyobb jelentősége van/lesz az érzelmi intelligenciának, illetve az érzelmileg intelligens vezetési stílusnak. Az előadásomban felvázolom egyrészt az érzelmi intelligencia fogalmát, modelljét, területeit és kompetenciáit, valamint az érzelmi intelligencia összetevőit és a szervezeti kultúra kapcsolatát. Ugyancsak hangsúlyosan vizsgálom az érzelmileg intelligens vezetési stílus jellemző vonásait. Ezt követően részletesen felvázolom a Shackleton-modell lényegét, receptjét a válságkezelésre, a csapatok átszervezésére, valamint a rendkívüli akadályok legyőzésére. Végül bemutatom az interim menedzsment fogalmát, típusait és funkcióit a cégek/vállalatok életében.

Kulcsszavak: érzelmi intelligencia, érzelmileg intelligens vezetési stílus, Shackleton-modell, válságmenedzsment, interim menedzsment

Dr. Tóth-Nagy Csaba

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Kulcsár Nárcisz

Az Embersuttogó Ló ló asszisztálta képzésekben alkalmazott kapcsolatértékelő módszer

A vezetőfejlesztési és coaching módszerek közül kiemelkednek a ló asszisztálta képzések. A lovak társadalma, viselkedése, rangsorvitái és kapcsolati viselkedése hasonló az emberi társadalmunk viselkedésformáihoz, ezért a ménes ideális terep a vezetőfejlesztésre, kapcsolati tréningre, coachingra. Az Embersuttogó Ló vezetőfejlesztő tréning és coaching módszer 3D vezetést tanít. A 3 dimenzió, amire fejlesztési hangsúlyt fektet: Kapcsolatok, Fejlesztés, Eredmények. A jelen cikk egy kapcsolatértékelő módszert mutat be, ami a kapcsolatokat a tisztelet, a bizalom és a szeretet törékeny egyensúlyaként határozza meg. A kapcsolatértékelő módszer alkalmas alá-fölérendelt vagy azonosszintű kapcsolatok egymérőszámú értékelésre ugyanúgy, mint baráti- vagy párkapcsolatok nyomonkövetésére.

Kulcsszavak: Ló asszisztálta vezetőképzs, vezetés, csapatépítés

Horváth Patrícia

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Pongrácz Attila

A lean módszertan alkalmazásának lehetőségei irodai környezetben

Napjainkban egyre nagyobb a jelentősége az olyan innovatív menedzsment gyakorlatoknak, amelyek az eredeti iparági sajátosságaikon túl más szakterületeken is alkalmazhatók. Ilyen módszertan a lean termelési módszer is, amelyről sokaknak a veszteségcsökkentés és a japán eredetű kifejezések jutnak az eszébe, ugyanakkor ez a menedzsment módszer számos más területen is eredményesen használható. Elterjedését követően számos sztereotípiát övezte, hiszen egy autógyártó cég működéséhez igazítva alakították ki, ráadásul a nyugatitól nagyon eltérő kultúrában. Womack és Jones (1996) műve hatalmas előrelépés volt, ők voltak ugyanis az elsők, akik általánosították a módszer használatát és innentől kezdve a szolgáltató iparban, az irodai környezetben is elkezdett terjedni (Veresegyházy 2011).

Előadásunkban arra keressük a választ, hogy milyen lehetőségei vannak a lean menedzsment alkalmazásának irodai környezetben. A kapcsolódó szakirodalmak áttanulmányozásán túl egy kis mintás kutatást készítettünk (kérdőív n=50; interjú n=3) annak felmérésére, hogy győri és környékbeli KKV-k esetében mennyire terjedt el ez a módszertan.

Kulcsszavak: lean menedzsment, irodai környezet, emberi erőforrás menedzsment, innováció

Rákosi Szabolcs

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Pongrácz Attila

Science centerek tevékenységeinek vonzáskörzete és területfejlesztési hatásai

A science centerek kulcsszerepet játszhatnak a jövő munkavállalóinak orientációjában, tudomány és technológia élményszerű bemutatásában, egy régió tudástőkéjének fejlesztésében. Tanulmányunkban azt vizsgáljuk, hogy meddig nyúlnak ezeknek az intézményeknek a határai, milyen módon tudnak hozzájárulni térségük fejlődéséhez. Két nyugat-magyarországi science center példáján mutatjuk be, hogy az élményközpontok milyen humán erőforrás háttérrel rendelkeznek és egyes tevékenységeik, funkcióik milyen földrajzi területen fejtik ki hatásukat. Írásunkat nemzetközi szakirodalmi források feldolgozásával alapozzuk meg, valamint személyes anyaggyűjtés révén és az iparágban szerzett közel évtizedes tapasztalat birtokában mutatjuk be a tevékenységek eredményeit és a fejlődés lehetséges irányait.

Kulcsszavak: science center, STEM, vidékfejlesztés, gazdaságfejlesztés

Lőre Jázmin

Széchenyi István Egyetem

Siker és nőiség – a női vezetőket érintő sztereotípiák a munkakultúrában

A 21. századi munkakultúrában egyre relevánsabbá válik a vezető és maga a vezetés fogalmának újraértelmezése, hiszen a vállalatok és vállalkozások működésére, valamint a gazdaság egészére folyamatos és gyors innováció jellemző. Ez megköveteli bizonyos perspektívák újradefiniálását. A társadalom egészére jellemző, hogy a „vezető” és „menedzser” fogalmakkal kapcsolatos sztereotip vélemény a férfi nemhez köthető, a női vezetőkről kialakult kép pedig meglehetősen marginális. Előadásomban szakirodalom alapján végzett szekunder kutatás segítségével keresem a választ arra a kérdésre, hogy milyen hatással van a vezetőkre vonatkozó sztereotip gondolkodásnak a magas pozícióban dolgozó nők karrierjére, valamint, hogy van-e női vezetési stílus, és amennyiben igen, milyen a megítélése a munkakultúrában.

Kulcsszavak: sztereotípiák, női vezetők, karrier, vezetési stílus

Nagyová Ildikó

Széchenyi István Egyetem

A szlovákiai magyarok parlamenti reprezentációja

A 2020-as szlovákiai parlamenti választásokon egyetlen magyar párt sem került be a parlamentbe, ami a szlovákiai magyar kisebbség parlamenti reprezentációja szempontjából hatalmas bukásnak tekinthető. Az előadás célja egy kutatási terv ismertetése, ami a kudarc okait szándékozik felderíteni. A kisebbségi reprezentáció szakirodalmi ismertetése után a tervezett vizsgálat kutatási kérdéseit és módszertanát ismerteti. A kutatás célja új fényben megvilágítani a kisebbségi politikai pártok tevékenységét, mely olyan problémákat segíthet felfedezni, amelyek felett korábban elsiklottak. Az elmúlt évek aktivitását összevetve azok sikerességével tár fel különbségeket és a problémák okait.

Kulcsszavak: politika, kisebbség, Felvidék

Természettudományok szekció

Dr. Szabó Péter

Széchenyi István Egyetem

Linnétől de Charden-ig - egy pályázat tapasztalatai

Az Együtt tudók Interreg pályázati projekt jelentős óraszámában tartalmazott evolúciobiológiai és ökológiai ismereteket. A biológia egyik alapfogalmát, a fajt Linné definiálta és építette be rendszerébe. Linné rendszere fixista volt: a fajokat változtathatatlanoknak tartotta. Charles Darwin evolúciós elmélete azon a gondolaton alapul, hogy a ma élő fajok közös ősök leszármazottai. Ezzel a Linné-féle rendszertan új értelmet nyert. Közös ősből leszármaztatva a közös bélyegeket a rokonságot jelzik az egyes rendszertani egységekben. Ezeket az alapelveket igyekeztünk a hallgatók gondolkodásában modellalkotás szintjén érvényesíteni.

Kulcsszavak: interreg, Linné, Darwin, modellek, Chardin

Könnnyid István

Széchenyi István Egyetem

A pándémia világának tapasztalatai – Egészség, betegség modellek

Az elmúlt időszakban zárult egy egészség-betegség modelleket is magába foglaló tudománytörténeti kurzus. A mai COVID 19 járvány időszakában különleges helyet foglal el a járványok tudománytörténeti megközelítése, azok megfékezésével, megelőzésével kapcsolatos események, szempontok. Az emberiség történelme az ősidőktől kezdve napjainkig tele van a különböző járványok fellángolásával, ellenük való küzdelmekkel, sikerekkel, kudarcokkal. Vannak a védekezésnek oly módjai, amelyeket évszázadok óta alkalmazunk még a mi korunkban is, de Edward Jenner óta a vakcinák nyújtják a legbiztosabb megoldást. A pandémiák megelőzéséhez, legyőzéséhez a legnagyobb mértékben a modern oltások járultak és járulnak hozzá.

Kulcsszavak: tudománytörténet, pandémia, vakcinák, karantén

Barla Ferenc

Széchenyi István Egyetem

Naprendszeri modellek világnézeti jelentősége

A természettudományok mindig az adott kor tudományos ismeretei szerint írták le a Világmindenséget. Már a görögöknek is viszonylag pontos megfigyeléseik voltak, de nem tudták feladni azt a nézetet, hogy a Föld a Mindenség középpontja. Ezért inkább bonyolult epiciklusokat vezettek be a bolygók pályájának leírásához. Kopernikusz *De revolutionibus Orbium Coelestium* című műve nemcsak a tudományban hozott újat, hanem az ember világnézetét is átformálta. Kepler majd pontosította a bolygópályák leírását. Kezdetben az ideológia befolyásolta a tudományokat, majd a tudomány volt hatással az emberek világnézetére. Áttekintjük, hogy az egyes korokban a tudomány és az ideológiák milyen hatással voltak egymásra.

Kulcsszavak: Naprendszer modellek, világnézet

Molnár Zsolt

Czuczor Gergely Bencés Gimnázium

Az atommodellektől a kémiai reakciómodellekig

Az előző tanévben tartottunk egy tudománytörténeti szakkört gimnazistáknak a Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumban. Both Mária szakmai útmutatása alapján készült a szakmai anyag. Sajnos a jelenlegi tantárgyi követelmények miatt a természettudományok tudománytörténeti alapokon nyugvó tanítása nehézségekbe ütközik. Az előadásomban arra szeretnék példákat hozni, hogy a 14 éves diákok számára mégis hogyan lehetne -a címben megemlített témakörökről-, számukra befogadható módon beszélni. Az atommodellek közül Thomson, Rutherford, Bohr, s a kvantummechanikai atommodellről, illetve a reakciómodellek kapcsán főleg Lavoisier érdemeiről szeretnék beszélni.

Kulcsszavak: Thomson, Rutherford, Bohr, kvantummechanika, Lavoisier

Dr. Kallós Gábor

Széchenyi István Egyetem

Hogyan találhatja meg szerepét a matematikatörténet a tudománytörténet oktatásában?

A tudománytörténet hosszú idő óta népszerű kutatási terület. A régi tudósok szinte kivétel nélkül polihisztorok voltak, sok-sok más érdekes témával is foglalkoztak a fő 'csapásirányuk' mellett. Számunkra, mai kutatók számára is fontos, hogy a (gyakran) szűk tudományterületünk mellől kitekintsünk, és tágabban is gondolkozzunk. Ebben az előadásban áttekintjük, hogy speciálisan a matematikatörténet hogyan illeszthető be az általános tudományterület kor szerinti klasszikus bontásába, és rávilágítunk néhány interdiszciplináris vonatkozásra is. Illusztrációként több, történelmileg jelentős nagy problémát bemutatunk, megoldásokkal és mai vonatkozásokkal.

Kulcsszavak: matematikatörténet, interdiszciplinaritás**RNDr. Tóth Attila**

Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra

A geometriai megoldások új szerepe a gyakorlati példákban

Ebben a tanulmányban arra szeretnénk rámutatni, milyen szerepet vállalhat magára a geometria. Az újszerű matematikai megoldások gyakorlatilag az újkori, tehát az ezredforduló utáni eredmények alapján mutatkoztak meg, és fejlődnek még ma is. Sok esetben mutatnak megoldásokat olyan módszerekkel is szemben, mint a fokozatos behelyettesítés, a simplex, ami nagyon sok ideig tart. Az új megoldások abban rejlenek, hogy az optimalizálás feltételeit matematikai nyelvre fordítjuk, majd algebrai és geometriai úton egyaránt próbáljuk megoldani. Bemutatunk három ilyen példát, amelyek megoldásához geometriai gyakorlat igényeltetik. Míg az ezredfordulóig a numerikus megoldások domináltak, az utóbbi évtizedben egyre inkább tért hódít a geometria.

Kulcsszavak: geometriai megoldás, optimalizálás, síkbeli, térbeli

Dr. Farkas Anikó

Széchenyi István Egyetem

Ez az Ambrosia nem az az ambrózia, és nem gyógynövény - a leggyakrabban előforduló tévhitek, eredetük és tisztázásuk

Bár szakmai/tudományos és allergiával érintett körökben nem kérdés a faj mibenléte, a közösségi oldalaknak és felhasználóiknak köszönhetően több tévhit is terjed az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia* L.) tekintetében. Ezen áttekintő előadás segítségével a leggyakrabban előforduló, nagyobb teret nyerő (mondhatni népszerű) és ezért a parlagfű pollenterhelésének csökkentésére irányuló törekvéseket jelentősen akadályozó tévhiteket, feltételezhető eredetüket ismerhetjük meg, azok mkorrekciójával együtt.

Kulcsszavak: Ambrosia, parlagfű, ambrózia

Bölcsészettudomány, filozófia szekció I.

Dr. Albert András

Selye János Egyetem

A vallási tolerancia elvi kérdései I. Apafi Mihály tudományos munkásságában (1661-1690)

A konferenciai előadásom értekezés a vallási tolerancia elvi kérdéseiről I. Apafi Mihály tudományos munkásságában. A fejedelem a teológiai tudománynak nemcsak kedvelője, hanem művelője is volt. Ennek bizonyítéka a Gyulafehérváron, 1645-ben nyomtatásban megjelent teológiai munkája: „Az egész Keresztyén Vallásnak rövid fundamentomi”. A mű a keresztyén egyházzal szülő tudományos értekezés a hit teológiai megközelítésének és értelmezésének tükrében. A Kolozsvárott 1674-ben kiadott „Marcus Fridericus Wendellinusnak a keresztyén Isteni tudományokról írott két könyvéről” készített fordítása, valamint annak Előszava alapján megfogalmazódott I. Apafi Mihály teológiai nézete, egyházpolitikai programja és az erdélyi vallásszabadság gyakorlati alkalmazása a református vallás életében.

Kulcsszavak: vallási tolerancia, vallásszabadság, teológiai nézet, egyházpolitika, vallásosság

Homor Péter

Széchenyi István Egyetem

Az alsóbb fokú erdészeti szakképzés története Magyarországon

Az alsóbb fokú szakoktatás története a neveléstörténet kevésbé tanulmányozott területe. Az erdészeti szakképzés ráadásul szakminisztériumi felügyelet alatt működött, a korabeli közoktatás forrásaiban nem szerepel, ezért a szakoktatás történetét tárgyaló munkákban sem jelenik meg. A 19. század végén megindult erdészeti szakoktatás képviselői nem pedagógusok, hanem az ifjúság nevelése iránt elkötelezett erdészeti szakemberek voltak. Az előadás célja az alsóbb fokú erdészeti szakoktatás történetének rövid bemutatása az első iskolaalapítástól a második világháborút követő időszakig. A történeti áttekintés mellett vizsgálom milyen példákat szolgáltat az erdészeti szakoktatás múltja a professzionalizáció története, a trianoni menekültkérdés vagy a környezeti fókuszú történetírás számára.

Kulcsszavak: erdészettörténet, szakoktatástörténet, neveléstörténet, professzionalizáció

Dr. Varga Balázs

Széchenyi István Egyetem

A Trianon utáni (1922-23-as) határkiigazítások tálalása a korabeli sajtóban

Az 1921. december 14. és 16. között lezajlott népszavazást követően, melynek során Sopron és a környékén található nyolc település lakossága dönthetett a hovatartozásáról, 1922-ben nemzetközi bizottság véglegesítette az új magyar–osztrák határt. Ám az egykori szombathelyi járás területén kitört tiltakozás és zendülés elérte, hogy 1923 tavaszán 15 faluban a lakosság döntsön azok sorsáról. Ennek eredményeként, valamint további két-két települést érintő csere nyomán 10 falu visszakerült Magyarországhoz és 4 falu Ausztriához. Az előadásban azt kívánom bemutatni, hogy a korabeli országos sajtóorgánumok 1922 és 1923 folyamán mennyiben követték azt a mozgalmat, melynek következtében számos település visszakerült Magyarországhoz, illetve milyen hangnemben tálták a referendumok eredményét.

Kulcsszavak: Trianon, magyar-osztrák államhatár, határmegállapító bizottság, területcsere, népszavazás

Dr. Kmeczkó Szilárd

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

A táj és a kocsmá (Megjegyzések Talamon Alfonz posztumusz művének fikciós világához)

Talamon Alfonz, szlovákiai magyar író, tragikus körülmények között harmincévesen halt meg, irodalmi hagyatéka torzóban maradt. Utolsó műve, a Samuel Borkopf: Barátaimnak egy Trianon előtti kocsmából című szöveg, amelyet egyaránt tekinthetünk regénynek és novellafüzérnek, egy szó közepén ér véget. A szerzője már nem tudta befejezni. Kísérletet teszek rá, hogy bemutassam a vidámnak tűnő, anekdotázó szöveg által megalkotott fikciós tér alapvető sajátosságait, hozzászólva a Talamon-recepció néhány megállapításához.

Kulcsszavak: Talamon Alfonz, szlovákiai magyar irodalom, szerző, narrátor, környezet

Dr. Eged Alice

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Célpontban a Götze fivérek (Adalékok a nemzetiszocialista Németország jogalkotásához)

A német büntetőtörvénykönyv 1872. január 1-jén lépett hatályba, de az előkészítő munka már évtizedekkel korábban kezdetét vette. Jól meghatározott jogelveket és egyszerű, világos tényállásokat fogalmazott meg. A kódex több módosításon esett át, túlélte két világháborút és rendszerváltást, de számtalan eleme a mai napig eredeti formában létezik. A nemzetiszocializmus jogalkotása és jogalkalmazása azonban a jogállami alapelvek ellen irányult, és különösen a visszaható hatály tilalmának elvetése alapjaiban módosította a büntetőpolitikát. Az előadás egy konkrét bűncselekmény példáján, a Götze testvérek rablássorozatának esetén keresztül mutatja be a nemzetiszocialista igazságszolgáltatás működésének egyes epizódjait.

Kulcsszavak: Németország, büntetőtörvénykönyv, jogalkalmazás, visszaható hatály, Götze testvérek

Pap István

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság bankfája avagy egy bank születése

A tanulmány célja, hogy bemutassa a két világháború közötti bankrendszer 5. legjelentősebb bankjának, a Magyar-Olasz Banknak a létrejöttét. Arra keresi a választ, hogy milyen intézményi előzményei voltak, mely már korábban is létezett bankok összeolvadásából jött létre 1920-ban. Röviden vázolja a korszakban játszott szerepét, a bank élén álló Camillo Castiglioni életútjával egészen 1948-ig, a bank felszámolásáig. A tanulmány alapján a források kritikai megszólaltatásával a bankról szinte teljes egészében fennmaradt levéltári anyag (Z 75-Z 83 iratanyagok) képezi, amely a MOL Óbudai Levéltárában található. A Magyar-Olasz Bank Rt. pénzügyi vezető szerepét jelzi óriási tőkeereje és az iparban, a mezőgazdaságban illetve az olasz magyar gazdasági kapcsolatokban betöltött szerepe.

Kulcsszavak: Camillo Castiglioni, Magyar Fakereskedők Hitelintézete, Magyar Országos Bank, Allgemeine Depositenbank, Banca Commerciale Italiana

Pápai Fruzsina Menta

Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum

Társszerző: Dr. Pápai Bernadett Éva

A győri Napóleon-ház jövője

A győri Napóleon-ház jövője Javalat az épület örökség alapú fejlesztéséhez A Napóleon-ház, amely Győr egyik legszebb sétálóutcájában a Király utcában áll, lakóház és középület volt. A 17. századi eredetű barokk palota Győr városának ismert műemlék épülete. Jelenleg a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum időszakos kiállítótere és a Győri Grafikai Műhely műhelytere. Az épület állapota folyamatosan romlik, így kiemeleten fontos lenne újszerű hasznosítása, amely megőrzi az épület műemléki értékét úgy, hogy korunk elvárásainak is megfeleljen. A Rómer Múzeum kiemelt célja, hogy így a Napóleon-ház jobban bekapcsolódhasson Győr kulturális életébe. A várható felújításban bízva szeretnénk javaslatot tenni az épület örökség alapú fejlesztésére.

Kulcsszavak: Napóleon-ház, Rómer Múzeum, örökség alapú fejlesztés

Bölcészettudomány, filozófia szekció II.

Dr. Pődör Lea

Széchenyi István Egyetem

Leibniz a bírói jogalkalmazásról – A casus perplexus-probléma megoldása

Leibnizet a nehéz eset-probléma egyik előfutárának tekinthetjük. Leibniz a De Casibus Perplexis című értekezését 1666-ban írta, s a bírói jogalkalmazás nehéz eseteinek bizonyos körére fókuszál. Az előadás során a filozófus-jogász sajátos nehéz esetére, a logikai fejtörőként is emlegetett casus perplexus-ra koncentrálok. E problematika leírása és megoldása is sajátosan leibnizi, a téma vizsgálata során fontos szempont, hogy a jogban jelentkező nehézségeket nem lehet a filozófia, a matematika és a logika nélkül megoldani. Az előadás azt a kérdést is tisztázza, hogy a XXI. században miért lehet ismét aktuális Leibniz e nézeteit újra olvasni.

Kulcsszavak: Leibniz, bírói jogalkalmazás, nehéz eset, casus perplexus, logika

Bihari Péter

Színház és Filmművészeti Egyetem

Rendezőelvek és logikai szintek

Az előadó A jövő század regénye (2004) tanulmányában irodalom és entrópia összefüggését vetette fel. Később mindezt elemi alapelvek keveredéseként értelmezte (Valóság, 2013/8). Most azt tárgyalja, ha egy elem és egy elv közös megjelenésének relatív gyakorisága végtelen, elhajlási szabadságához logikai „nem” ($=0$) értéket (bázis-viszonyszámot) rendelhetünk. Más elvek felé képviselt elhajlására ugyanakkor „igen” ($=1$) értéket adhatunk. Az „igen” állapotok gyakoriság alapú differenciálásával konstansokat, és sorrendet kaphatnak kifejeződési állapotok. Ha egy elem logikai „igen”-állapotra vonatkozó differenciálértéke magasabb, az elv felé hajlás lehetősége valószínűbb. A valószínűségeket a rendezőelvekkel mátrixba helyezve, irodalmi elemekre értelmezhető matematikai összefüggésekhez juthatunk.

Kulcsszavak: irodalom, entrópia, rendezőelv, sztereotíva, értékszempont

Dr. habil Egresi Katalin

Széchenyi István Egyetem

A filozófiai antropológia válasza a digitális korszak kihívásaira

A filozófiai antropológia XX. századi megszületése - elsősorban a német filozófiában - a korábbi évszázadokat jellemző emberképek összegzésére és elemzésére irányult. Scheler, Gehlen és Plessner munkásságában azonban megjelent az ember technikához és kultúrához való viszonyának elméleti megközelítése. A XX. század első felében létrejött elméletek, a 'digimodernizmus'-nak is nevezett posztmodern korban meghaladottá váltak. Tisztázni kell a virtuális és a fizikai valóság természetét - ontológiai probléma - továbbá az ember helyét, illetve szerepét ebben a megkettőzött valóságban.

Kulcsszavak: digimodernizmus, filozófiai antropológia, emberképek, világra nyitottság

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Pécsi Tudományegyetem

A mitológia paradoxona – az önértelmezés kulturális gyökereiről

Kultúránk a mitológia értékrendje alapján őrzi az emberiség vallásos és művészi „nyomait”. A mitológia nem pusztán őseinktől kapott ajándék, hanem a modern kultúra gyökere. Sajátos archaikus karaktere és önreferáló jellege miatt azonban tudományos módon nehezen vizsgálható. Előadásomban Kerényi Károly és C. G. Jung közösen megalkotott lélektani alapú mitológiaértelmezéséből kiindulva arra keresem a választ, hogy önismereti lehetőségeink kulturális alapjai milyen mitológiai üzenetet hordoz(hat)nak számunkra a 21. században. Olyan művészi jelentéstartalmú fogalmakat és elméleti összefüggéseket vizsgállok, mint a szimbólumértelmezés mitológiai eredete, a mitológia önreferáló módszere, vagy az archetípusok kulturálisan determinált önismereti folyamatainkban játszott szerepe.

Kulcsszavak: mitológia, szimbólum, archetípus, önismeret, kulturális örökség

Dr. Horváth Nóra

Széchenyi István Egyetem

A performanszfilozófia térnyerése a 21. században

A performanszfilozófia egy meglehetősen új irányzat a filozófián belül, mely azonban olyan 20. századi - sőt sokszor korábbi - elméletekből is táplálkozik, melyek a térhez, a színházhoz, vagy bizonyos szerzők mozgáshoz kapcsolódó elgondolásaira reflektálnak. A kortárs táncelmélet egyik nagy felfedezettje a 20. századi francia filozófus Gilles Deleuze életműve. Előadásomban azoknak a kortárs - elsősorban amerikai - szerzőknek az innovatív elméleteire koncentrálok, akik új megközelítésben tárgyalják Deleuze filozófiáját, hogy új inspirációkat nyerhessenek a performanszművészet elméleti megközelítéseire.

Kulcsszavak: Gilles Deleuze, performanszfilozófia, kortárs tánc, színház

Dr. Kurucz Anikó

Művészet és tudomány, teória és praxis összefonódásai a magyarországi absztrakcióvitában, 1947-ben

Jelen előadás a II. világháború utáni magyarországi nonfiguratív festészet gyakorlatában és elméleteiben igyekszik megmutatni a természettudományos és művészeti képalkotás áthatásait, analógiáit Lukács György, Szentkuthy Miklós, Hamvas Béla és Kállai Ernő vonatkozó írásait bemutatva. Az előadás így elsősorban az absztrakcióvita vonzáskörzetében elemzi a művészet és tudomány közötti átjárhatóságnak, e két terület "fordíthatóságának", strukturális és tartalmi párhuzamainak episztemológiai és esztétikai dilemmáit, következtetéseit.

Kulcsszavak: absztrakció, nonfiguratív művészet, tudomány, ismeretelmélet, Kállai Ernő

Adam Kovach

Széchenyi István Egyetem

F. H. Bradley on pleasure and pain

F. H Bradley (1846-1924) was the leading figure in the British Idealist school of philosophy. The development of Bradley's views of pleasure and pain is interesting in two ways. First, it reveals similarities between theories of pleasure and pain in his time and ours. Secondly, it illuminates Bradley's political conservatism. Bradley began with the Aristotelian view that the value of pleasure or pain depends on the activity that produces it, so the values of pleasures and pains cannot be summed. This position supported his critique of utilitarian ethics. Later, Bradley held that pleasure and pain are simple feelings that are good or bad in themselves, and he attempted to prove that there must be more pleasure than pain in the universe as a whole.

Kulcsszavak: pleasure, pain, British Idealism, philosophy

Dr. habil. Szoboszlai-Kiss Katalin

Széchenyi István Egyetem

Athén és a bevándorlás a demokrácia fényes korszakában

Előadásomban az ókorban tapasztalható migrációs gyakorlatra fókuszálok elsősorban az athéni idegeneket befogadó politikai gyakorlatra térek ki. A görög városállamok befogadó szemléletűek voltak a menekülőkkel szemben, ugyanakkor ezt olyan módon tették meg, hogy azzal saját integritásukat megtudták őrizni. Athénban a letelepülőket metoikosz kifejezéssel illették, ami együtt lakót jelent. A letelepültek névjegyzékbe vették magukat, letelepedési adót fizettek, hivatali ügyeket csak jogi képviselő révén intézhettek, továbbá nem lehettek athéni polgárok, ami azzal járt, hogy semmilyen politikai tisztséget nem viselhettek, illetve nem vásárolhattak ingatlant földtulajdonnal sem rendelkeztek. Az intézkedés kölcsönösen hasznosnak bizonyult.

Kulcsszavak: athéni demokrácia, bevándorlás, migráció, polgárjog, rabszolgaság

Közösség és érték szekció I.

Dr. Benkei-Kovács Balázs

Budapesti Gazdasági Egyetem

Értékfeltárás és közművelődés: a helyi értéktárak modellezése empirikus kutatásra építve

Fót, Göd és Vác települési értéktárait, és a helyi értékekhez kötődő lakossági narratívákat mutatjuk be. A hazai empirikus előzménykutatások számbavételét követően (Péli–Némediné–Tóth, 2015 és Kis–Pesti, 2015), a BGE KVIK Pedagógia Tanszék egyéves kutatásának eredményei kerülnek ismertetésre. A kutatómunkából a kvalitatív vizsgálati panel eredményei, lakossági (n=27) és szakértői (n=6) interjúsorozat, valamint a fókuszcsoporthoz kerülnek kiemelésre. Tartalomelemzésük az Atlas.ti szoftverrel készült, Gibbs (2007) módszertanát követve. Az interjúsorozat eredményei alapján megállapítható, hogy a hungarikum értelmezése nem homogén. A települési értékek kapcsán sajátos települési mintázatokat azonosítottunk, melyeket városi legendák és értékfejlesztési javaslatok árnyalnak. A szakértői interjúk révén különböző értéktári modellek sajátosságait tártuk fel. A kutatás elkészítését a Nemzeti Művelődési Intézet Közművelődési Tudományos Kutatási Programja támogatta.

Kulcsszavak: közművelődés; települési értéktárak; kvalitatív vizsgálat; személyes narratívák; hungarikumok

Dr. Berek Sándor

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Cigány/roma reprezentációk Magyarországon a Vasárnapi Ujságban az 1890-es évek végén

Az előadás tárgya az, hogy miként mutatták be Magyarországon az 1890-es évek végén a cigányokat/romákat: milyen képzeteket alkottak és milyen jellegű cigányképek születtek róluk. Az etnikai reprezentációk forrásai a Vasárnapi Ujságban megjelent különböző dokumentumok. A tanulmány vizsgálati módszere a diskurzuselemzés. Mindez egy kutatássorozat része. Ebből adódóan a tárgymeghatározás, a kutatás elméleti háttere és módszere azonosságokat mutat a források feldolgozása során. A források többsége ebben az időszakban az irodalmi, a képzőművészeti, a társadalomtörténeti és a zenei diskurzushoz kapcsolódott. Az 1890-es évek végének cigány/roma reprezentációi a devianciaorientált esszencialista és a devianciaorientált strukturalista megközelítés keretei közé helyezhetőek el.

Kulcsszavak: cigány/roma reprezentációk, Vasárnapi Ujság, mikrodiskurzusok, devianciaorientált esszencialista megközelítés, devianciaorientált strukturalista megközelítés

Dr. D. Babos Zsuzsánna

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Érték-e az önkéntesség az egyetemen?

Kutatások vizsgálják kiemelten a felsőoktatási hallgatók körében az új típusú önkéntességet. A nemzetközi szakirodalomban (Wilson, 2000; Hustinx, 2001; Butcher, 2003; Handy et al., 2010; Stefanescu és Osvat, 2011), és a hazai szakirodalomban (Szabó, Marián, 2010; Fényes, 2014; Fényes, 2015) egyaránt érvelnek e szempontú megközelítés mellett. A pilot kutatásunk célja volt, hogy az ELTE PPK hallgatóinak társadalmi felelősségvállalásáról képet kapjunk. A kutatás fő kérdései többek között a hallgatók önkéntes részvételre való motivációira és a demotivációs tényezők feltárására, valamint az önkéntes tevékenység során szerzett kompetenciák fejlődésére és ezen kompetenciák munkaerő-piaci vonatkozására kérdez rá.

Kulcsszavak: társadalmi felelősségvállalás, önkéntesség, felsőoktatás, pilot kutatás

Dr. Gombos Szandra

Széchenyi István Egyetem

Kreatív közösségek a Szigetközben - Ábránd vagy Valóság?

A társadalmi-gazdasági fenntarthatósággal kapcsolatban napjainkban sokszor előtérbe kerülnek a kreatív tevékenységek, a társadalom kreatív szereplői. A kreatívok közösség- és gazdaságfejlesztő szerepe hazai és nemzetközi szinten is vitathatatlan. Eloszlásuk azonban egyenlőtlen, értelemszerűen a kreatív szereplők azokon a területeken jelennek meg, ahol kedvezőek számukra a feltételek. A tanulmány a Szigetköz sajátos miliójét vizsgálja a kreatívok szempontjából. Megvizsgálja eloszlásukat, jellemzőiket és beazonosítja azokat a tényezőket, amelyek vonzerőt jelenthetnek számukra.

Kulcsszavak: kreatív közösségek, kreatív gazdaság, kreatív tevékenységek

Dr. habil Huszka Péter

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Huszka Fanni Dorina

Tények és gondolatok a Covid-19 járvány harmadik hullámának közösségi-, gazdasági- és egészségügyi vonatkozásairól

Az egyén egészsége a jó egészségügyi állapot a hosszan tartó egészségesen eltöltött élet nem csupán cél, hanem egy erőforrás is, melyet a mindennapokban használunk. A jó egészségügyi állapot ugyanis nem csak az egyén érdeke, hanem a közösségé a társadalomé is (Huszka, 2013). 2020 tavaszától – immáron csaknem két éve – Magyarországon (is) lezajló események (a Covid-19 járvány) még egy laikus számára is nyilvánvalóvá tették azt, hogy az egészség és a gazdaság között szoros összefüggés van. Rendkívüli helyzet elé állította az egészségügyet és a társadalmat is. Hatással volt a gazdaságra, a politikára, az emberek szociális kapcsolataira, az oktatásra, egyszóval mindenre. Jelen publikáció egy 250 fős primer kutatás eredményeit felhasználva a fenti kérdések megválaszolását tűzte ki célul.

Kulcsszavak: közösség, gazdaság, egészség, jövedelmek

Neumann Ádám

Széchenyi István Egyetem

Háztartások élelmiszervásárlási szokásainak alakulása a Covid-19 járvány harmadik hullámának árnyékában

A COVID-19 világjárvány a gazdaság minden ágazatára hatással van. A járvány okozta megszorítások és jövedelemkiesések próbára teszik a világ összes országának gazdaságát. A magyarországi és kelet-európai gazdaságok helyzete folyamatosan változik, ezek közül az élelmiszeripar, mint alapvető igényeket kiszolgáló rész adaptációja kiemelt szereppel bír, hiszen az alapelv, hogy az emberek enni mindig fognak. A vállalatoknak kifejezetten gyorsan és hatékonyan kell reagálniuk az akár naponta új kormányzati döntéseken alapuló változó helyzetre. Jelen publikáció egy primer kutatás eredményeit felhasználva a fenti kérdések megválaszolását tűzte ki célul.

Kulcsszavak: élelmiszer, gazdaság, jövedelmek, egészség

Kalmár Brigitta

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Vehrer Adél

A streaming platformok szerepe a közösségépítésben

Kutatásunk tárgya a magyar Twitch felhasználók által létrejött virtuális közösségek vizsgálata. A témát azért tartjuk fontosnak, mert a virtuális terek egyre nagyobb szerepet töltenek be életünkben, és a közösségek számára határokat átívelő kapcsolatalkakítási és -fenntartási lehetőségeket nyújtanak. Manapság sokan élnek szociális életük egy részét a különféle közösségi platformokon, a téma kutatása azonban csak napjainkban kezdődött el. Jelen vizsgálatunk elsősorban arra irányul, hogy a virtuális felületek korszakában az emberek közösségi élete hogyan formálódott át, illetve milyen tényezők befolyásolták ezt a folyamatot. Előadásunkban ismertetjük a Twitch csatorna felépítését és működését, majd a tartalomfogyasztók vizsgálatára készített kérdőívünk eredményeit mutatjuk be.

Kulcsszavak: virtuális terek, közösségek, streaming, tartalomfogyasztás

Tirner Daniella – Babos Máté

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Vehrer Adél

A nemek közötti reputáció kulturális aspektusai. Két ünnep generációs összehasonlítása

Kutatásunk során a nemek és a generációk ünneplési szokásait vizsgáltuk a Valentin-nap és a Nemzetközi nőnap kapcsán. Választásunk azért erre a két ünnepre esett, mert a naptárban nagyon közel állnak egymáshoz, és a funkciójuk is hasonló. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a hazánkban kb. harminc évvel ezelőtt megjelenő Valentin-nap mára mennyire épült be az ünnepeink sorába, és ez a jelenség változtatott-e a korábban nagyon népszerű nőnap jelentőségén. Kutatásunkat online kérdőív segítségével végeztük, melynek során a két ünnepről alkotott általános véleményekre voltunk kíváncsiak, de vizsgáltuk azt is, hogy Valentin-napon, illetve nőnapon a megkérdezettek kit, milyen értékben és milyen típusú ajándékkal szoktak meglepni. Nagy hangsúlyt fektettünk a két ünnep változásainak vizsgálatára is.

Kulcsszavak: ünnep, hagyomány, népszokás, változás

Dr. Baranyiné dr. habil. Kóczy Judit

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Pongrácz Attila

Magyarságtudat és identitás a braziliai magyar szórványban

Az előadás a braziliai magyar szórványban élők magyar identitásának a legfőbb elemeit mutatja be. Ezen belül két kérdéskör vizsgálatát célozza: a) a magyarságtudatukat megalapozó jellemzők azonosítását és rangsorolását, és b) a brazil társadalomban betöltött szerepüket és a helyi magyar közösséghez tartozásuk módjait. Az elemzés egy 64, jórészt nyitott kérdésből álló kérdőív kiértékelésén alapul, amelyet 39 személy töltött ki 2020. szeptember és 2021. január között. A válaszadók többsége számára magyarságuk pozitív tapasztalat, amelynek kiemelt elemei a nyelv, a kulturális hagyományok és a küzdelmes történelmi múlt. Másfelől többen negatívan értékelik a brazil néptől „eltérő mentalitást”, a magyar közösség zártságát és a kultúrához való hozzáférés korlátozottságát.

Kulcsszavak: magyarságtudat, identitás, hagyomány, nyelv

Dr. Juhász Erika

Debreceni Egyetem

A közművelődési szakma fejlődési és fejlesztési mintázatai

A közművelődés történetét legalább a felvilágosodás és reformkor időszakáig visszavezethetjük, felsőfokú képzése pedig 1956-ban indult el először népművelés képzésként, és tart azóta is jogfolytonosan újabb és újabb képzések keretében, aktuálisan a közösségszervezés alapszak, a közösségi művelődés osztatlan mestertanárszak és a kulturális mediáció mesterszak égisze alatt. A szakmai átalakulások paradigmáit, és az ehhez reziliensen igazodó képzési rendszert mutatom be előadásomban. A közművelődési szakma tudott és tud rugalmasan igazodni a változó társadalmi-gazdasági hatásokhoz igazodva (a pandémiás időszakban is), miközben megtartja mindenkori szemlélete és módszertani gyakorlata középpontjában a megújítva megőrző értékközvetítést és a közösségekre alapozó innovációkat.

Kulcsszavak: közművelődés, szakmafejlesztés, történetiség, innováció

Közösség és érték szekció II.

Dr. Baloghné Uracs Marianna

Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóság

Társszerző: Szerdahelyiné Lőrincz Nóra

Értékes emberek a közösség szolgálatában

Mitől válik közös érdeklődési körrel bíró emberek csoportja igazi közösséggé? Milyen jellemvonások, motivációk, gondolatok és eszmék vezérlik azokat az embereket, akik egy-egy közösség élére állnak? Ezeket a kérdéseket két olyan egyéniség történetén keresztül igyekszünk megválaszolni, akik egész életüket a közösségek szolgálatának szentelték, ki-ki a maga szakterületén. Kakuk Pál a profi, majd az amatőr néptáncos- , míg Mátyus Ferenc a művelődő/színjátész közösségek élén végzett kiemelkedő szakmai munkát, mely hosszú időn keresztül fennmarad a velük kapcsolatba kerülő emberek emlékezetében.

Kulcsszavak: közösség, érték, életút, közösségépítés

Bánkutiné Mihalcsik Márta

Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóság

Érték és közösség - helyi kézműves alkotóközösségek (hímzés, csipkeverés) és helyi értéktárak szerepe, egymásra hatása a Balaton-felvidéki kistélelüléseken

2013 óta dolgozom a Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóságán, azóta gondozom az értéktáráshoz kapcsolódó területet és vezetem az ehhez kapcsolódó projekteket. Kutatásomban vizsgálom az értéktárás törvényi háttérét, illetve az alábbi alkotókörök létrejöttét, tevékenységét mutatom be: Alsóörsi Csipkeműhely, Paloznaki, Felsőörsi és Tótvázsonyi Hímzőműhely. Ismertetem a szakmai vezető meghatározó szerepét, a közösségi értéktárás lényegét és a települési értéktáró folyamatok külföldi testvértelepülésekre gyakorolt pozitív hatását. Kutatásomban az egyéniségvizsgálati és az összehasonlító módszert alkalmaztam, a további adatgyűjtést interjúk készítése, dokumentumok, fotók és alkotások összegyűjtése és elemzése, valamint a szakirodalom széleskörű feldolgozása segítette.

Kulcsszavak: érték, közösség, helyi értéktár, alkotókör, közösségi értéktárás

Keszey Judit

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Petőfi a székelyek mentális térképén

Előadásom célja, hogy 4 erdélyi településen - Erdőd, Koltó, Székelykeresztúr, Fehéregyháza - ahol megfordult Petőfi Sándor, milyen indikátorokkal lehet mérni, mennyire koherens a kulturális beágyazódás, ezért kvantitatív módszert alkalmazva mentális térképezést végeztem. Legnagyobb költőnk házasságkötése, mézeshetei, utolsó éjjele és eltűnése elevenen él a lakókban. Az eltelt 3 emberöltő alatt megmaradt a „Petőfi-kultusz”; a mentális folyamatok, tárgyi-szellemi emlékek hozzájárultak ennek erősítéséhez. Az elemzések során kiderült, hogy az identitástudat nem függ a település magyarságának arányától; az életkor nem befolyásolja a településért végzett aktív munkát; de a mutatók azt is jelzik, hogy az egyház, a politikum, a lakók mennyire elégedettek a hagyományok beágyazódottságával.

Kulcsszavak: beágyazódás, mentális térképezés, Székelyföld, Petőfi Sándor, értékelemzés

Dr. Makkos Anikó

Széchenyi István Egyetem

A népmese mint hagyomány értelmezése, tudásmegőrző és -átadó szerepének vizsgálata

A népmesékhez fordulás és a népmesék üzenetének értelmezése egyre nagyobb szerepet kap a mai ember életében. Ennek egyik oka, hogy kezdjük felfedezni és szeretnénk felhasználni azt a gazdag tudást, amely megőrződött a népmesékben, és amely ablakot nyit őseink életére, napi tapasztalatira és az ezekből formálódott hitrendszerére, összességében arra a kulturális hagyományra, amely egy nép identitásának az alapját adja. Ahogy Bálint Péter összegzi, „bölcseletet, erkölcsi rendet, túlélési stratégiát” rejtene magukban a népmesék (Bálint 2013: 13). A jelen kutatásban arra vállalkozom, hogy megmutassam a magyarság ősi vallásának nyomait olyan népmesékben, amelyek többértelműségükben megőrizték ezt a kulturális örökséget.

Kulcsszavak: népmese, meseértelmezés, hagyomány, kulturális örökség, hitrendszer

Dr. Paál Zsuzsánna

Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, Győr

Inspiráló tárgyak. A győri Fruhmann-kályhagyűjtemény kultúrákövetítő szerepe

A múzeumok a személyes tapasztalatszerzés kulturális színterei. Az előadás közelebbi célja rávilágítani győri kályhás mesterség múzeumban őrzött gyűjteményére és a tárgyakra alapozó ismeretterjesztő tevékenységre. A Fruhmann Cserépkályhatörténeti Állandó Kiállításban a kályhakészítés társadalmi környezete és az egykor Győrött működő kályhásdinasztiák kapnak nyilvánosságot. Az eddigi múzeumi kultúrákövetítési gyakorlat szorosan a kiállításához kapcsolódik. Vajon milyen disszeminációs lehetőségeket rejtenek magukban a helyi mesterek ránk hagyott kályhái és csempéi a kulturális értékek és helyi hagyományok közvetítése tekintetében? A kultúra megismerése közösségi folyamat: a személyes dokumentumok, szerszámok és mesterfogások által az iparosmunka megelevenedik és ösztönző erővel hat.

Kulcsszavak: kályhás mesterség, gyűjteményi disszemináció, múzeumi kultúrákövetítés, Győr

Dr. Pápai Emese

Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, Győr

Schima A. Bandi győri Hősi emlékműve

Schima A. Bandi (1882-1959), a győrivé lett aranykoszorús mester, műkovács és iparművész több alkotása díszíti napjainkban is Győr városát. Többek között ő készítette a bazilika főkapuzatát, a híres Aranyhajó és a Rigófészek cégereket. 1936-ban olaszországi tanulmányúton járt, amiről hazatérve a városvezetés felkérte a győri Hősi Emlékmű megtervezésére. Nagyszabású munkáját számtalan önálló grafika igényével elkészített terv, vázlat és makett bizonyítja. Bár a kivitelezést végül egy budapesti mester kapta meg, a fennmaradt tervek alapján jól rekonstruálható az emlékmű.

Kulcsszavak: Hősi Emlékmű, Schima A. Bandi, Győr, aranykoszorús mester, iparművész

Dr. Sipos Judit

Széchenyi István Egyetem

Interkulturális Mediáció. Miért van rá szükség?

Interkulturális Mediáció. Miért van rá szükség? Az előadás rövid áttekintést ad arról, hogy mit jelent az, hogy mediáció, mire fejlesztették ki a mediációt? Mi jellemzi, illetve miért van szükség a mediációra? Mit jelent az interkulturális mediáció? Milyen hasonlóságok vannak, illetve mitől más a mediáció, illetve az interkulturális mediáció a különböző, alapvetően segítő, támogató módszerekhez képest, úgy, mint: tanácsadás, tréning, coaching, melyek iránt napjainkban szintén egyre nagyobb igény mutatkozik. Mely módszer milyen forgatókönyvet használ a konfliktusok megoldására, a fenntartható kapcsolatok kialakítására, illetve a kapcsolatok javítására?

Kulcsszavak: mediáció, interkulturális mediáció, konfliktuskezelés, kommunikáció, interkulturális kommunikáció

Zsirai Dóra

A közművelődési-közösségi programok fogyasztásának hatása a forprofit jellegű kulturális fogyasztás alakulására

A kulturális szektor gazdasági súlyának növekedése, valamint hazánk 2017-ben hatályba lépett új kulturális egyre inkább arra sarkallja a közművelődésben dolgozókat, hogy kísérletet tegyenek a szakmai munka gazdasági hatásainak felmérésére. Ebből a szándékból kiindulva egy – elsősorban a folyamatok összefüggéseinek vizsgálatára fókuszáló – kutatást valósítottam meg. A kutatási eredményekre alapozó vizsgálat során azt a következtetést vontam le, hogy a profitorientált szektort meghatározó tényezők nagy része nem függetleníthető a nonprofit kulturális és művelődési tevékenységtől, azok a kultúráközvetítés nagy rendszerének elemei, folyamataik kölcsönösen hatnak egymásra.

Kulcsszavak: közművelődés, közösségi művelődés, kulturális fogyasztás, kulturális alapú gazdaságfejlesztés

Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna

Széchenyi István Egyetem

Tíz éves a Kulturális mediáció mesterszakunk

Egyetemünkön a Kulturális mediáció mesterszak 2011/12. évben indult el levelező tagozaton. Eddig közel száz hallgató kapott diplomát. Örömxnkre a hallgatói létszámunk folyamatosan növekszik és szakunk egyre népszerűbbé vált. Az előadás a professzionális kultúraközvetítő szakember képzés tíz évének eredményeit, tapasztalatait mutatja be. Megismerhetjük, hogy kik jelentkeztek erre a szakra, mely témákban és hol kutattak tanulmányaik során, valamint azt is, hogy milyen fórumokon kamatoztatják az itt szerzett tudásukat. Az előadáson bemutatásra kerül a tíz éves évfordulóra megjelentetett kiadvány is, amellyel többek között ünnepeľjük a jubiláló mesterszakunkat.

Kulcsszavak: bölcsészettudomány, mesterképzési szak, kulturális mediáció, évforduló, eredmények és tapasztalatok

Gyógypedagógia, logopédia szekció

Antalovits Orsolya

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Zajdó Krisztina, Jensen de Lopez, K., Lyons, R., Baena Medina, S., Feilberg, J., Kelic, M., Klatte, I., Mantel, T., Novo, R., Rodriguez Ortiz, I., Ulfsdottir, T., & Harding, S.

A nyelvi zavarral élő gyermeket nevelő szülők ismereteinek és mindennapi tapasztalatainak vizsgálata: Egy kvalitatív kutatás eredményei

Jelen kutatás a Magyarországon nyelvi zavarral élő gyermeket nevelő szülők tapasztalatait, ismereteit hivatott feltárni. A kutatás kvalitatív interjúk felvételével keresi a választ a következő főbb kérdésekre: a nyelvi zavarral élő gyermeket nevelő szülők milyen mennyiségű és minőségű információval rendelkeznek gyermekük állapotáról; milyen tapasztalatokkal, ismeretekkel rendelkeznek a nyelvi zavar kezelését, terápiáját illetően; valamint, hogy milyen módon befolyásolja nyelvi zavarral élő gyermek a család mindennapjait. A kutatás fő célja, hogy az érintett szülők tapasztalatait rendszerezze, valamint, hogy a hasonlóságokat és az eltéréseket feltárja a szülők tudásában és mindennapi tapasztalataiban.

Kulcsszavak: nyelvi zavar, kvalitatív kutatás, szülői tapasztalatok, fogalomhoz fűződő tudástartalom, nemzetközi kutatás

A kutatás az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatásával valósult meg.

Horváth Mariann

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Nagycsoportos gyermekek logopédiai szűrése az elmúlt hét év tükrében

2014 szeptemberétől a budapesti óvodában a nagycsoportos gyermekek logopédiai szűrését a SZÓL-e? szűrőeljárással végezzük. A vizsgálat állandó körülményei, vagyis a gyermekek szociális háttere, a logopédus személye mellett a következő körülmények gyakorolhattak hatást az alanyokra: háromévesek kötelező óvodáztatása, háromévesek kötelező logopédiai szűrése, az iskolába lépés előre hozatala, a pandémia, továbbá az óvodapedagógusok személyi változásai. A hétéves időintervallum több mint 250 fős mintájának elemzésekor milyen eltéréseket okozhatnak ezek a tényezők? Milyen összefüggések és különbségek jelennek meg az egyes szubtesztek eredményei között? Hogyan viszonyulnak a kapott eredmények a normatív minta értékeihez? Jelen tanulmány ezekre a problémafelvetésekre kísérel választ adni.

Kulcsszavak: logopédiai szűrés, nagycsoportos gyermek, SZÓL-e? szűrés

Fazekasné dr. Fenyvesi Margit

Károli Gáspár Református Egyetem

Olvasástanítás fonomimikával

A tanulmány célja az ideológiai okok miatt betiltott, jelenleg felújított és átalakított fonomimikai olvasás -írástanítási módszer bemutatása. Hipotézisei: A motoros, a vizuális az akusztikus és a beszédartikuláció komplex megközelítése módszerbeli innovációt eredményezhet. Az óvodában kezdve egy átmeneti lehetőséget is felkínál. A fonomimikai olvasás-írástanítást 2021 szeptemberétől induló hatékonyság vizsgálattal kívánjuk igazolni. 150 többségi első osztályos az OH könyvcsalád mellett fonomimikát fog használni, míg a kontroll 150 elsős tanuló csak az OH könyvekből tanul. Az adatokat a bemeneti és a kontroll mérések, valamint a háttér adatok adják.

Kulcsszavak: olvasás-írástanítás, fonomimika, bemeneti és kontroll mérés, motiválás

Dr. Jászi Éva

Széchenyi István Egyetem

Diszlexiásként a felsőoktatásban

Az előadás egy közelmúltban végzett kutatás tapasztalatait mutatja be, ahol közel 30 fő, specifikus tanulási zavarokkal élő egyetemi hallgató vallott a felsőoktatásban megélt tapasztalatairól. Az interjúk során kibontakozott egy kép arról, milyen nehézségekkel kell fiatal felnőttként megküzdenniük az igen eltérő területeken tanuló hallgatóknak, felsőoktatási tanulmányaik végzése során. Az igen eltérő életutak ugyanakkor azonosságot mutatnak abban, hogy a legtöbb diagnosztizált diszlexiás/diszgráfiás fiatal a közoktatásban nem, vagy alig részesült megfelelő szakellátásban. A kutatás tapasztalatai figyelemfelkeltők, és egyben iránymutató jelleggel is bírnak a gyógypedagógusképzés számára is.

Kulcsszavak: tanulási zavar, felsőoktatás, esélyegyenlőség, szakellátás

Szijártó Sarolta

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Zajdó Krisztina

Magánhangzó-kiejtési teljesítmény vizsgálata rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő iskolások körében

A kutatás rávilágítást kíván adni a szociokulturálisan hátrányos helyzetű (RGYK) és a tipikus szociokulturális háttérű (TSZH) gyermekek beszédprodukciós tevékenységére. A vizsgálat fókuszja a magyar magánhangzók különböző szövegekben történő kiejtése. Cél, hogy globális képet kapjunk a magyar anyanyelvű, RGYK-ban részesülő gyermekek nyelvi- és beszédképességeiről. A kutatás alapfeltevései, hogy a magyar magánhangzók kiejtése során az RGYK-ban részesülő tanulók (N= 80) gyengébb kiejtési teljesítményt mutatnak a tipikus szociokulturális helyzetű társaikhoz (N=80) képest, illetve mindkét csoport esetében kimutatható fejlődés a vizsgált korosztályban. Az előadás célja a két csoport kiejtési teljesítményének bemutatása és a hipotézisek értékelése, valamint az eredmények értelmezése.

Kulcsszavak: nyelvi hátrány, szociokulturális hátrány, kvantitatív kutatás, magánhangzók kiejtési teljesítménye, beszédprodukciós eszköz

A kutatás az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatásával valósult meg.

Dr. Révész-Kiszela Kinga

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Az MABC-2 Checklist alkalmazhatóságának lehetőségei a mozgásos állapotmegismerésben

A gyógypedagógiai diagnosztikai protokoll egyik eleme a képességstruktúra komplex feltérképezésében a mozgásos állapotfelmérés. A motoros képességek, elsődlegesen a koordinációs képességek mérése azonban a mai napig nem egzakt és egységes, így a szakembereknek fejtörést okoz, hogy milyen protokoll mentén végezzék munkájukat. Ebben nyújthat segítséget az MABC-2 Checklist alkalmazása, amely hazánkban még nem került adaptálásra és validálásra. Előadásunkban bemutatunk egy előkutatást, amelyben az MABC-2 Checklist szülői, pedagógusi értékelését vetjük össze egy komplex mozgásállapot felmérés eredményeivel, vizsgálva, hogy a kétféle vizsgálati módszer korrelál-e egymással.

Kulcsszavak: mozgásos állapotfelmérés, szülői-pedagógusi értékelés, iskolakészültség, checklist

Somogyi Zsófia

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Zajdó Krisztina

A sajátos nevelési igényű tanulók helyzete a magyar zeneiskolákban - egy kérdőíves felmérés eredményei

Hazánkban kevésbé kutatott terület az állami fenntartású intézmények, mint például az alapfokú művészetoktatási intézményeken belül működő zeneiskolák integráló pedagógiai tevékenysége. A zene jótékony, fejlesztő hatását sok kutatás alátámasztotta már, így felmerül a kérdés, hogy vajon a zenetanárok és -iskolák mennyire nyitottak a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók oktatására? A kutatásban résztvevő 178 zenetanár válaszai szerint 97%-uk tanított már legalább egy SNI tanulót a pályája során, ám 77%-uk semmilyen gyógypedagógiai ismerettel nem rendelkezik, és 54%-uk olyan intézményben dolgozik, amelyben nem valósul meg semmilyen típusú fizikai akadálymentesítés. Az előadás a zenetanárok SNI tanulók felé megmutatkozó attitűdjét elemzi, és a jövő feladatait is számba veszi.

Kulcsszavak: sajátos nevelési igényű tanuló, zeneiskola, integráció, attitűd, akadálymentesítés

A kutatás az Új Nemzeti Kiválóság Program támogatásával valósult meg.

Szabóné Pongrácz Petra

Széchenyi István Egyetem

Szegregált oktatáson át vezető életutak

A korai iskolai szelekciós mechanizmusok a további életút fontos állomásainak egymásutánosságát is többnyire határozottan előre vázolják. A bemeneti oldallal kapcsolatos szelekciós problémák mellett azonban felmerül az a kérdés is, hogy hogyan hat mindez a kimeneti oldalra, vagyis egy szegregált alapfokú intézménybe történő beiskolázás milyen következményekkel jár a fiatal későbbi életútjára, társadalmi beilleszkedésére nézve (Szabóné, 2008; Lányiné, 1985). Jelen tanulmány a fenti kérdések egy szeletének megválaszolására vállalkozik azáltal, hogy bemutatja egy 2019-ben lezajlott, egykor az eltérő tantervű általános iskolában tanuló, ma már felnőtt személyek megkeresésével történt kvalitatív élettörténeti kutatás néhány eredményét.

Kulcsszavak: eltérő tantervű általános iskola, tanulásban akadályozottság, társadalmi integráció

Trembulyák Márta

Széchenyi István Egyetem

Az együttnevelés hiányzó láncszemei

A 21. században zajló nagymértékű társadalmi, gazdasági folyamatok változásai szükségszerűvé teszik a pedagógusok szerepének, szakmai útjának átgondolását. A folyamatos változásokra reagálni kell, amikor elvárásaira válaszokat kell keresni. Az együttneveléssel kapcsolatos kutatások leginkább a speciális szakemberek kompetenciáira vonatkozik, nem a többségi pedagógusok feladataira. A teljesítménycentrikus, frontális, egységesítő pedagógiában nehéz beilleszteni az inkluzív szemléletet. De az attitűd változások mellett szükség lenne a pedagógusok módszertani átalakulására is. Mindennek egyik fontos konzekvenciája a képzés vonatkozásában van. Az együttnevelés első lépése, hogy meghatározzuk a szükséges pedagógiai kompetenciákat, amelyek a folyamat sikeres megvalósulásának alapfeltételei.

Kulcsszavak: együttnevelés, pedagógus, kompetencia, inkluzív szemlélet, oktatás

Dr. Varga Szabolcs

Széchenyi István Egyetem

A szupervízió mint a (gyógy)pedagógusi önreflexió egyik lehetséges eszköze

Jogszámban is megfogalmazott, szakmai alapvetés, hogy az (ön)reflexió a (gyógy)pedagógusi munka része. A tanulmány az önreflexió egyik lehetséges formáját, a szupervíziót helyezi témája középpontjába. A szupervízió röviden szakmai személyiségfejlesztést jelent. A szakirodalom számos önreflektív lehetőséget említ a pedagógusi önreflexió eszközeként, azonban a szupervízió kevésbé terjedt el e szakterületen. A szerző célja, hogy bemutassa, milyen módon segítheti e módszer a pedagógusok önreflektivitását munkájuk során. A tanulmány bemutatja, miért lehet alkalmas e lehetőség a reflektivitás elősegítésére, kitér a szupervízió metodikájára, összehasonlítva azt más (ön)reflektív tevékenységekkel (elsősorban az esetmegbeszéléssel).

Kulcsszavak: szupervízió, (ön)reflexió, (gyógy)pedagógia, kiégés, személyiségfejlesztés

Dr. Verebélyi Gabriella

Széchenyi István Egyetem

A nyelvi hátrány és a nyelvfeldolgozási folyamatok

A bemutatni kívánt kutatási tervezet a nyelvi hátrány kialakulási folyamatainak feltárásához a nyelvi képességek receptív (nyelvfeldolgozási) oldaláról közelít. A kutatás célcsoportja az eltérő oktatási szakaszokat kezdő tanulói csoportok, különös figyelemmel a szociálisan hátrányos helyzetű tanulóira. A bemutatni kívánt kutatás egy 10 évvel ezelőtti kutatás újragondolása a megváltozott társadalmi-gazdasági-oktatáspolitikai környezet kontextusában. Az előadásban bemutatásra kerül a tervezett kutatás problémafelvetése, kutatási kérdései. A vizsgálathoz alkalmazni kívánt kutatásmódszertan, valamint a kutatási eredmények várható felhasználhatóságának rövid és hosszútávú tervei a köznevelés illetve a felsőoktatás, ezen belül a pedagógusképzésre vetítve.

Kulcsszavak: nyelvi hátrány, nyelvi feldolgozás, hátrányos helyzet

Kommunikáció, nyelvtudomány szekció

Dőryné dr. Zábrádi Orsolya

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Vass Éva Tünde

A pandémia hatása a helyesírási készség alakulására – első évfolyamos tanító és gyógypedagógus hallgatók kompetenciájának összehasonlítása

Kutatásunkban azt vizsgáljuk, hogy az elmúlt tanév(ek) pandémiája és vele együtt a digitális oktatás időszaka mennyire, hogyan hatott a szeptemberben felsőoktatásba kerülő, vagyis első évfolyamos hallgatók helyesírási kompetenciájára. Felmérésünk a jelenlegi helyesírási tudásukat vizsgálja. A nappali tagozatos, 2021-ben tanulmányaikat megkezdő tanító és gyógypedagógia szakos hallgatók kompetenciáját elemezzük, hasonlítjuk össze.

Kulcsszavak: pandémia, digitális oktatás, első évfolyamos hallgatók, helyesírási kompetencia, összehasonlítás

Dr. Tóth M. Zsombor

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Széchenyi és Kossuth nyomában (sem...), avagy közveszélyes közbeszéd a 21. században

A politika valósága nem függetleníthető a nyilvános megnyilatkozások formájától: az előadás ezért a reformkori államférfiak (Széchenyi, Kossuth stb.) és napjaink közszereplőinek retorikai teljesítményét veti össze. Célja feltárni a magyarországi közélet és a közéleti beszédek vulgarizálódási folyamatának okait, a jelenség lehetséges hatásait, következményeit. Vákolja a nyelvi agresszió hazai terjedésének jelenségét, kitér ennek társadalmi megítélésére (ennek időbeli változására), valamint elbírálására a polgári jogalkotásban és joggyakorlatban – az ok-okozati összefüggések feltárásának érdekében. A kutatás részben ún. nem valószínűségi mintavételi eljárásokkal zajlott, részben kvalitatív módszerekkel – a motivációk feltárására. Az eljárás alkalmas egy nagyobb kutatás előzetes tesztelésére.

Kulcsszavak: alkalmazott retorika, közbeszéd, nyelvi agresszió, nyelvi kultúra, médiareprezentáció

Dr. Mátyás Judit

Pécsi Tudományegyetem

A Steve Jobs-siker titka. Történetmesélés a marketingkommunikációban

A marketingkommunikációs mix egyik legfontosabb eleme a reklám. A nyelvészek - többek között - a reklámyelv kutatásával segíthetik a vállalati marketingkommunikáció sikerességét, a piaci célcsoport megszólítását. A nyelvileg helyesen, igényesen és ötletesen megfogalmazott reklámüzenetek a fogyasztókat a termék megvásárlására, szolgáltatások igénybevételére ösztönzik. Napjaink fogyasztói azonban elutasítják a számukra gyakran agresszívnek érzékelt reklámokat. A történetmesélés/Storytelling a legtöbb reklámra jellemző rámenősséget küszöböli ki, és sajátos módszerekkel szólítja meg a vállalat piaci célcsoportját. Steve Jobs felismerte a Storytelling-ben rejlő lehetőségeket, és a vállalati marketingkommunikációban tudatosan alkalmazta a Storytelling módszerét.

Kulcsszavak: marketingkommunikáció, piaci célcsoport, reklám, Storytelling

Göröcsné dr. Muzsai Viktória

Széchenyi István Egyetem

Egy antológia margójára. 20 év-50 tanulmány: kutatási keretek és témák, módszertan és eredmények

Az előadás az utóbbi 20 évben itthon és külföldön, konferencián elhangzott/nyomtatásban/digitálisan megjelent tanulmányok nyomán értelmezi a Centrope régiót mint megvalósítási terepet, megismerteti az akciókutatással mint jellemző kutatási módszerrel. E két dimenzió mentén 7 tematikus fejezet többnyelvű cikkei révén áttekinti azokat az akciókat, projekteket, tevékenységeket, melyek a pedagógia és a nyelvoktatás, többnyelvű határon átnyúló együttműködések nyomán alakították a régiót, az itt élő hallgatók, diákok, oktatók, pedagógusok és itt élő emberek tapasztalatait, gondolkodását, tetteit. Az előadás nyomán realitásként kirajzolódik egy olyan változtatási folyamat, amely jelzi, a világ, a társadalom akkor fejlődik, ha a megszokott kontextus mellett megjelenik valami szokatlan, új

Kulcsszavak: antológia, akciókutatás, projektek, Centrope régió, változtatás

Horváth Patrícia

Széchenyi István Egyetem

Az agglomeráció fogalmának értelmezése – Elméleti szintézis

Napjainkban felértékelődött a különféle agglomerációk és az agglomerációs hatások vizsgálata, elsősorban amiatt, mert a vállalatok versenyelőnyre tehetnek szert az ebből származó előnyök kiaknázása révén. A regionális tudományban számos megnevezést olvashatunk erre a kifejezésre, a térbeli sűrűsödés, a koncentráció, a fürtösödés, a csomósodás, illetve a klaszterek meghatározások mind az agglomeráció szinonimáiként értelmezhetőek. Az előadás a szekunder kutatás során szerzett eredmények ismertetésére fókuszál, melynek keretében nemzetközi és hazai szakirodalmak szintetizálása révén fő cél az agglomeráció mint terminus értelmezése, valamint a különféle interpretációk bemutatása.

Kulcsszavak: agglomeráció, térbeli sűrűsödés, terminológia, közelség, régió

Csapóné dr. Horváth Andrea

Széchenyi István Egyetem

A kommunikáció jelentőségéről a rekreáció mesterképzésben

Az utóbbi időben egyre több az olyan professzió, amelyeknek a képviselői munkaidejük jelentős részében kommunikációs feladatokkal szembesülnek. Ezek közé tartoznak a különböző tanácsadói munkakörök, de ide sorolható a rekreációs szakemberek tevékenysége is. Jelen előadás összefoglalja, hogy a Széchenyi István egyetemen mesterképzésen tanuló leendő rekreátorok miként látják saját kommunikációs kompetenciáikat, mely területeken vannak kommunikációs nehézségeik, mik az erősségeik és gyengeségeik. Továbbá képet kapunk arról, hogy a fellelhető kommunikációs problémáik megoldását miként képzelik el. Egyéni fejlődési terveikből egyértelműen kiderül, hogy szükség van a kommunikációs képességek fejlesztésére, mind szóban, mind írásban. Ez pedig egyértelmű feladatot jelent a felsőoktatás számára.

Kulcsszavak: rekreáció, kommunikatív kompetencia, készségfejlesztés

Nemzetközi tanulmányok szekció

Dr. Imre Gabriella

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Remsei Sándor

Lehet-e India az új Kína? India részvétele a globális értékláncokban

Az egyes nemzetgazdaságok fejlődési kilátásai szorosan összefonódnak a határokon átívelő nemzetközi értékláncokban betöltött szerepükkel. India a kilencvenes évek elején kezdeményezett strukturális átalakítás és külgazdasági nyitás eredményeként 2018-ra a világ egyik leggyorsabban bővülő gazdaságává vált. Vásárlóerő-paritáson mért GDP-je meghaladta a 8 ezer milliárd USD-t, ezzel a világ össztermelésének 7%-át biztosította és a harmadik helyen állt az Egyesült Államok és Kína mögött. A nemzetközi termelési láncokba való fokozottabb bekapcsolódás létkérdés lehet India számára, amely 2018 óta a gazdasági növekedés jelentős lassulásával szembesül. Kérdés, hogy India képes lesz-e a tendencia megfordítására és a további világgazdasági integrációra.

Kulcsszavak: India, Global Value Chains (GVC's), gazdasági növekedés

Dr. Bándy Katalin

Széchenyi István Egyetem

Identitás, kultúra, vallás a munkahelyen - mindennapok egy multikulturális közegben

Az előadás és a kapcsolódó tanulmány célja annak bemutatása, mit jelent az identitás-beli, kulturális és vallási különbözőség egy multikulturális munkaközegben. Egyfajta iránytű ahhoz, miképp lehetséges a tolerancián és alkalmazkodáson alapuló munkahelyi atmoszféra megteremtése, a mindennapokban való megvalósításának és fenntartásának módja. A kutatás helyszíne néhány hazánkban működő GBC és SSC központ. Ezeken a munkahelyeken az alkalmazott munkatársak sok esetben akár 40%-a több nemzetiségből tevődik össze. A vizsgálat fókusza, hogy ezek a munkatársak miképp alkalmazkodnak egy sokkultúrájú közegben a közös célok és eredmények elérése érdekében. A kutatásban résztvevők teljes anonimitást kérnek.

Kulcsszavak: identitás, kultúra, tolerancia, alkalmazkodás, nemzetközi munkahely

Azin Sharirlou

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társszerző: Dr. Benkei-Kovács Balázs

Organizational culture and work-based learning in Japanese, German and American companies

We strive to distinguish the characteristics of organizational cultures of Japanese, German and American multinational companies: What differences can be discovered in working culture? How the dimensions of Hofstede's national culture are influencing the organizational culture and communication? What kind of events are typical for work-based learning in the different multinational enterprises? Our investigation is based on a large theoretical overview of the field, including scientific papers published in academic journals (Ping-Kim, 2000; Lincoln-Kerbo, 1995; Ahlgren-Tett, 2000; Doherty-Stephens, 2019. etc.) and monographs of international importance (Hofstede, 2010, Zaidi, 2019.). We are summarizing the findings with the method of qualitative content analysis (Gibbs, 2007), and offering a potential systematization of the typical knowledge management systems of the different multinational enterprises types.

Kulcsszavak: work-based learning, organizational culture, knowledge management, human development, multinational companies

Bakhyt Aubakirova

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Trilingual education in Kazakh Higher education: from the theory to the empirical research

The implementation of multilingual education in the Kazakhstani higher education is a new educational policy (Irsaliyev et al., 2017). The actual research focuses on the importance and issues of teacher's informal and non-formal learning in that context (Aubakirova et al., 2019). The presentation summarizes the results of an interview series realized with qualitative research methods (Creswell & Creswell, 2014; Cohen et al., 2000). Teachers (n=27) and faculty leaders (n=6) was recruited from two different universities, the data processing was realized with Atlas.ti software. The analysis of the sample makes possible to identify different clusters amongst the teacher participating in the multilingual education program: Active and efficient collaborators, Competitive lifelong learners, Challenge confronters and Passive job-performers. The results with faculty leaders show how they support the professional development of academic staff.

Kulcsszavak: trilingual education, higher education, education policy, informal and non-formal learning, qualitative analysis

Ablonczyné Prof. Dr. Mihályka Livia

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Tompos Anikó PhD

Oktatói-hallgatói kutatási együttműködések elemzése

A SZE stratégiai céljai között szerepel a minőségi oktatás és kutatás, a nemzetközi szinten való megjelenés mellett az oktatói-hallgatói kutatási együttműködések erősítése is. Az előadás célja az, hogy elemezze a Nemzetközi Tanulmányok szakos hallgatók az elmúlt években sikeresen megvédett szakdolgozatainak kapcsolódását a szakon oktatott kurzusokhoz, illetve a Nemzetközi Tanulmányok és Kommunikáció Tanszék oktatóinak kutatási témáihoz. A vizsgálat során a szakdolgozatok kategóriákba történő besorolása kvalitatív módszerrel történt. Az eredmények megerősítik azt az előfeltételezést, hogy a hallgatók kutatási témái gyakorlatorientáltak, részben vagy egészben kapcsolódnak a szakon oktatott kurzusokhoz, továbbá azt, hogy a tanszéki kutatási irányok a hallgatók érdeklődésére tartanak számot

Kulcsszavak: nemzetközi tanulmányok, kutatási témák, együttműködés

Dr. Nádai Julianna

Széchenyi István Egyetem

Értékek és motivációk vizsgálata külföldi egyetemi hallgató körében

A külföldi egyetemi hallgatók egyre nagyobb arányban választják hazánkat és a Széchenyi István Egyetemet, hogy itt folytassák tanulmányaikat. A különböző ösztöndíjak adta lehetőségek és korlátok között a hallgatók eltérő motivációkkal érkeznek. Vizsgálatunkban arra keressük a választ, milyen értékrend alapján hozzák meg döntésüket a célország kiválasztásakor, melyek azok az egyetemes értékek, amelyek függetlenek a származási országuk kultúrájától és melyek azok, amelyek ehhez szorosan kötődnek. Az adatközlők a Széchenyi István Egyetemen tanuló külföldi hallgatók, akik félig strukturált interjúban válaszoltak a kérdésekre. A folyamatban lévő kutatásnak részeredményeit közöljük a konferencia előadáson.

Kulcsszavak: motiváció, értékrend, célország, kulturális háttér, interjú

Dr. Kecskés Petra

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Szőke Júlia

Megváltozott szokások a pandémia árnyékában

A Covid-19 vírus terjedése jelentős változásokat hozott világszerte. Eltérések figyelhetők meg a kultúrák között nemcsak a szabályozottság kérdésében, de az új szabályok elfogadásában és az azokhoz való alkalmazkodásban. A tanulmány célja egyrészt áttekinteni azokat a kutatásokat, amelyek a kultúrák pandémia által előidézett változásokhoz való alkalmazkodását és az eltérő kulturális háttérrel rendelkező egyének viselkedésformáit elemzik – fókuszálva a Hofstede-féle kulturális dimenziókra. Másrészt bemutatja egy tervezett, egyetemi hallgatók körében végzendő kutatás kutatási kérdéseit, módszertanát, és létjogosultságát azzal a céllal, hogy feltárja a változásmenedzsment eltérő megítélését, a kapcsolódó attitűdöket és viselkedésformákat, és a kultúra befolyásoló szerepét a reakciókban.

Kulcsszavak: attitűdök, változásmenedzsment, kultúra, Covid-19

Lakosy Dóra

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Szőke Júlia

Nemzeti és szervezeti kultúrák összefüggései

Jelen tanulmány célja a nemzeti és szervezeti kultúra-megközelítések szintetizálását követően, arra támaszkodva a nemzeti kultúra által a szervezeti kultúrára gyakorolt hatások bemutatása a szakirodalom tükrében. A vizsgálódás alapjául az az elmélet szolgál, amely szerint az adott nemzetre jellemző kulturális sajátosságok a szervezeten belül is megnyilvánulnak, ezáltal befolyásolják a formális kapcsolatokat, a munkavállalókkal kialakított normákat, relációkat, végső soron pedig az egész szervezet működését és sikerességét. Ennek megfelelően a tanulmány a legfontosabb és legismertebb kultúrantropológusok és kutatók nemzeti, illetve szervezeti kultúrára vonatkozó elméletei alapján épül fel és fogalmaz meg következtetéseket a nemzeti és szervezeti kultúrák összefüggéseire vonatkozóan.

Kulcsszavak: kultúra, kultúramodellek, szervezet

Pálffy Zsuzsanna

Széchenyi István Egyetem

A bizalom fogalmának értelmezése és kulturális aspektusai

A bizalom olyan fogalom, amely a tudományok széles körében megjelenik értelmezhető definícióként. Előadásomban a bizalom kérdéskörét járom körbe, fókuszálva a fogalom terminológiai szempontból történő bemutatására. Az előadás célja, hogy áttekintést adjon a bizalom tudományterületi és tudományági beágyazottságáról, eltérő értelmezéseiről a hazai és nemzetközi szakirodalom alapján. Az előadás kiemelten foglalkozik a bizalom kulturális aspektusból történő elemzésével is. A szakirodalom szintetizálása, az elméleti ismeretek áttekintése későbbi empirikus kutatások megalapozását segíti.

Kulcsszavak: bizalom, terminológia, kultúra

**Szociológia, szociális tanulmányok,
közösségsservezés és -fejlesztés szekció**

Gaálné Szabó Edith

Pécsi Tudományegyetem

Családon belüli idősgondozás problémái változó világunkban

A tanulmány arra a kérdésre keresi a választ, hogy változó társadalmunkban azoknak az időseknek, akik saját otthonaikban élnek, illetve a róluk gondoskodó családtagoknak, melyek a legjellemzőbb problémáik a gondozás során. Az adatokat idős otthoni elhelyezésre várakozó idősekkel és családtagjaikkal előgondozás során készült félig strukturált interjúk dokumentumainak elemzésén keresztül nyertük. Az idősek legjellemzőbb problémája a demencia, az állandó felügyelet hiánya, az elmagányosodás. Az időseket ellátó családtagokról pedig elmondható a romló egészségi állapot, idősödés, érzelmi kényszer a gondoskodásra, anyagi nehézségek, bizalomhiány az ellátórendszer iránt.

Kulcsszavak: idősek, demencia, gondozás, családi gondozók, formális segítség

dr. Pátkainé Bende Anna

Széchenyi István Egyetem

Demográfiai helyzet és családpolitika Magyarországon

Bemutatom Magyarország legfőbb demográfiai mutatóit az elmúlt évtized(ek)re vonatkozóan - a KSH adatbázisait alapul véve. Hazánk komoly demográfiai kihívásokkal néz szembe, melyek leküzdéséhez a családpolitika eszközrendszerét hívja segítségül: kiemelt céljai közé tartozik a családok védelme és a gyermekvállalás ösztönzése, s ez által a kedvezőtlen demográfiai trendek pozitív irányba történő alakítása. Feltárom a hazai családpolitika azon eszközeit, melyek jelentősen hozzájárulhatnak a demográfiai problémák megoldásához. Arra, hogy a családpolitika valóban képes-e pozitívan befolyásolni a demográfiai folyamatokat hosszabb idő elteltével tudunk válaszolni, ám az elérhető adatok egy része bizakodásra ad okot: pl. hazánkban a termékenységi ráta 2011-2019 között 1,23-ról 1,55-re emelkedett.

Kulcsszavak: demográfia, családpolitika

Dr. Boldizsár Boglárka

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Cseri Kinga

A Covid 19-koronavírus járványhelyzet értékelméleti és interpretációs vonatkozásainak vizsgálata győri egyetemisták körében

Előadásunkban a koronavírus járványhelyzet következtében kialakult értékrendbeli és életviteli változások vizsgálatára fókuszálunk. A kutatás célja a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karán tanuló hallgatók életét érintő, a járványhelyzet által generált egzisztenciális és szociális vonatkozások felmérése. Kérdőíves vizsgálatunk az alábbi témákban rejlő potencialitásokat járja körül: a járványhelyzet interpretációs lehetőségei és hatásai, tevékenységbeli metamorfózisok és jövőorientáció.

Kulcsszavak: értékelméleti és interpretációs vonatkozások, jövőorientáció, metamorfózis

Dr. Nárai Márta

Széchenyi István Egyetem

Szociális szakemberképzéssel kapcsolatos munkáltatói elvárások és meglátások

A folyamatos környezeti és társadalmi változások hatására a szociális szakmák kihívásai, tudásai-ismeretei, feladatai, céljai, eszközei és módszerei állandó változásban vannak. Fontos, hogy képzőintézményként ismerjük, hogy a diplomás szociális szakembereket foglalkoztató intézményeknek milyen elvárásai vannak az ott dolgozó szakemberekkel, különösen a pályakezdőkkel szemben, mind szakmai tudástartalmak, mind különböző szakma-specifikus és általános készségek, képességek tekintetében. Előadásomban a 2019-ben, szociális munkáltatók (n=169) körében folytatott országos kérdőíves felmérésünk eredményei alapján kívánom bemutatni a szociális ellátórendszer részét képező intézmények elvárásait, szociális szakemberképzéssel kapcsolatos meglátásait, képzésfejlesztési javaslatait.

Kulcsszavak: szociális szakember, képzés, munkáltatói elvárások, képzésfejlesztés

Bártfai Kitti

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Gombos Szandra

Kihívások a digitális marketing oktatásban

A digitális oktatás már a Covid-19 járvány előtt is kezdett szórványosan feltűnni a felsőoktatás egyes területein, a lezárások és a bevezetett online oktatás miatt azonban szinte minden területen bevezették, kipróbálták. A digitális oktatás eszközeit hihetetlen gyorsasággal tanulták meg mind a hallgatók, mind az oktatók, és számos eleme megmaradt a jelenléti oktatásra való visszatérés után is. A tanulmány célja, hogy áttekintse mik voltak a legfőbb előnyök és hátrányok a digitális marketing oktatásban, melyek azok a jógyakorlatok, amelyeket a jelenléti vagy blended oktatás során továbbra is alkalmaznak vagy célszerű lenne alkalmazni.

Kulcsszavak: marketing oktatás, digitális oktatás, blended (hibrid) oktatási forma

Dr. Szirmai Éva

Szegedi Tudományegyetem

A Szabad Egyetemről a #freeuniversity-ig

Hallgatói és oktatói aktivitás az offline és online térben

Előadásomban áttekintem a Szegedi Tudományegyetemen – elsősorban a Bölcsészettudományi Karon – szerveződő hallgatói és oktatói mozgalmakat, különös hangsúlyt helyezve a rendszerváltás után időszak történéseire. Három szempont alapján vizsgálom a civil aktivitás offline és online formáit: 1) az intézményesült és a spontánul szerveződő hallgatói és oktatói csoportok viszonya; 2) a politikai aktivitás eszköztárának adaptálása az online térbe; 3) a globális, országos és lokális mobilizálás eszköztára és működésmódja. Önálló fejezetet szánok a pandémia következményeinek feltárására, különös tekintettel a gyülekezési jog veszélyhelyzet miatti korlátozásának hatásaira. Vizsgálom a 2012-ben alakult Oktatói Hálózat és a folyamatosan változó hallgatói csoportosulások szerveződésének sajátosságait.

Kulcsszavak: Szegedi Tudományegyetem, felsőoktatás-politika, Hallgatói Önkormányzat, civil szerveződések, offline és online akciók

Bartucz Csilla

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Süle Edit

Alternatíva-e az együttműködés a csomagszolgáltatók piacán?

A csomagszállítási szektor a megváltozott elvárások következtében évtizedek óta hatékonysági problémákkal küzd. Bár a tudományos szakirodalom számtalan alternatívát javasolt a problémák megoldására, a javaslatok között ritkán fordult elő a szereplők együttműködésének lehetősége. Jelen tanulmány hálózatelméleti megközelítéssel keres választ a különböző kooperációk kialakulásával összefüggő kérdésekre. A tanulmány egyik kérdése, kijelenthető-e, hogy a vizsgált szektor skálafüggetlen jellemzőket hordoz. Amennyiben a csomagszállítási piac szereplői skálafüggetlen hálózatba szerveződnek, jellemző rájuk az önszerveződés. A tanulmányban azt is vizsgáljuk, hogy az önszerveződés elmélete alapján az együttműködés önmagától kialakul-e abban az esetben, ha az előnyös a hálózat számára.

Kulcsszavak: csomagszállítás, hálózat, együttműködés

Dr. Nagy Angelika

Szegedi Tudományegyetem

Közösségfejlesztés az eleki Sárlos Boldogasszony Plébánián

Az ember alapvető igénye a különböző közösségekhez való tartozás. Az egyén számára fontos a közösség egyrészt, mert képességeit a másokkal való interakciók során tudja kibontakoztatni, fejleszteni, másrészt a jól működő közösségek képesek megerősíteni, megtartani őt értékrendjében vagy szembesíteni az értékrendet érő dilemmákkal. Kutatásomban egy szűkebb területet az egyházi közösségfejlesztést vizsgálom. Az eleki római katolikus plébánián egy európai uniós pályázat keretében 2018. tavaszán Christian A. Schwarz német evangélikus teológus által kifejlesztett közösségszervezési és közösségfejlesztő módszer (Természetes Közösségfejlődés – NCD) szerint indult el a közösségfejlesztő munka. A 2018-2021 közötti időszak tapasztalatait, eredményeit mutatom be kérdőívben felvett adatok alapján.

Kulcsszavak: közösségfejlesztés, egyház, Természetes Közösségfejlődés, NCD

Dr. Tóth Péter

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Kovács Szilvia

Lakóhelyi elégedettség és az életminőség kapcsolata Győr egyes városrészeiben

Az előadás a 2021-ben tavaszán és nyarán Győr Megyei Jogú Városban online módon felvett lakossági kérdőív adatbázisán keresztül kívánja bemutatni, hogy mekkora befolyása van az egyes városrészekben élők esetében a lakóhelyükkel kapcsolatos attitűdökre a saját életminőségükkel kapcsolatos szubjektív és objektív tényezőknek. A saját életükkel, életmódjukkal, egészségi állapotukkal elégedettebb lakosok a lakóhelyüket és a környezetüket is pozitívabban értékelik, mint a rosszabb életminőségről nyilatkozók. Az itt bemutatott másodelemzés a készülő Városi Egészségkép kiegészítéséül szolgál.

Kulcsszavak: életminőség, jóllét, egészségsszociológia,

Pedagógia, neveléstudomány szekció I.

Pálkuti Anikó

Eötvös Loránd Tudományegyetem

A Regula Benedicti és a Z-generáció

A Regula Benedicti és a Z-Generáció A középkori műveltséget a bencések alapozták meg a Nyugat-római Birodalom hanyatlása után Európában. Az oktatásban is meghatározó szerepet betöltő bencés rend fennmaradásának záloga évszázadok óta a hagyomány és az innováció. Kutatásom során a nőnevelést vizsgálom egy adott intézményben, három időintervallumban, retrospektív és összehasonlító módszerrel: A kutatás új tudományos eredményei között megjelenik a bencés nevelés-oktatás múltja és jelene: • Mit üzen a Regula a Z-generáció diákjának és tanárainak? • Melyek a bencés pedagógia sajátos nevelési-oktatási módszerei és eredményei, azok miként jelennek meg az iskola gyakorlatában? • Hogyan hasznosíthatóak a jól bevált módszerek a mai magyar bencés nevelés- és oktatás gyakorlatában?

Kulcsszavak: Regula Benedicti, Z-Generáció, bencés oktatás-nevelés, új tudás és képességek, lánynevelés

Dr. Czeglédi Sándor

Károli Gáspár Református Egyetem

„Ha Széchenyi nincs, őt illeti a legnagyobb magyar titulusa? – Fáy András egyház- és oktatáspolitikai kérdésekről

Fáy András a reformkorban széleskörű aktivitást fejtett ki legkülönbözőbb közeleti kérdésekben. Ekkor vetődött fel a teológus- és jogászképzésre berendezkedett protestáns oktatási rendszer átalakítása szélesebb társadalmi igények kielégítésére. Napirenden volt a tanári professzionalizáció problémája. Fáy ezekről a kérdésekről évtizedeken keresztül publikált. Felmerült a magyarországi református és evangélikus egyházak uniója, ő ebben is nagy lehetőséget látott. A tanulmány célja Fáy nézetei mellett szellemi környezetének a bemutatása is. Ehhez a pedagógiatörténeti és teológiatörténeti szempontok összehangolására törekedtünk. Ez a szemlélet a kutatás sajátossága: a két tudományos terület hagyományosan egymás mellett létezik, ritka közöttük az átjárás.

Kulcsszavak: pedagógiatörténet, teológiatörténet, tanári professzionalizáció, református, evangélikus

Dr. Gróz Andrea

Széchenyi István Egyetem

Montessori patrónusa, az iskolaalapító Alice Hallgarten Franchetti

110 éve hunyt el Alice Hallgarten Franchetti (New York , 1874 - Leysin , 1911) amerikai születésű olasz pedagógus és filantróp, aki társadalmi kezdeményezéseknek szentelte életét a szegényebb sorsú családok megsegítésére. Alapképzést biztosító iskolákat nyitott 1901-ben, melyek hatodik osztályig ingyenesek voltak a parasztság gyermekei számára. Montessori Máriával való megismerkedésüket követően, 1907-ben férjével, Leopoldo Franchetti báróval – a neves reformpedagógus támogatóiként - hozzájárultak ahhoz, hogy megvalósulhasson az első gyermekotthon megnyitása Rómában. Montessori koncepciójának lelkes támogatójaként az első képzést szervezi meg és bonyolítja le a bárónő a Montessori-módszerrel foglalkozó tanárok számára Palazzo Alberti-Tomassiniben.

Kulcsszavak: Montessori-pedagógia, társadalmi kezdeményezések, iskola-, és gyermekotthon alapítás, az oktatás és szakképesítés emancipációja

Prof. Dr. Horváth H. Attila

Eötvös Loránd Tudományegyetem

A szeretet pedagógiája a háború embertelenségében

1945. február 28-án leventék – köztük kiskorúak - 800 fős csoportját indítják a nyilasok Németországba, akikhez Rokonai Simon ciszterci tanár felszáll a vonatra. A cél olyan emberi helytállás bemutatása, amelynek háttérében egyaránt meghatározó a papi és a pedagógusi hivatás. A felvetett kérdés: miként jelenik meg ez a helytállás a tizenéves fiúk előtt? Módszer az írásos visszaemlékezések kvalitatív tartalomelemzése. A fókuszban az események idején 15 éves levente emlékirata, amelynek tagolását az események kronológiája és az emlékek intenzitása adja. Az indulás és az utazás (13 nap), a kiképzés (13 nap) és a „vándorlás a senki földjén” (18 nap) leírása kb. hasonló hosszúságú, mint a hadifogságban töltött (389 nap). Minden egyes részben előfordul Simon atya mint támasz, útmutató.

Kulcsszavak: levente, Rokonai Simon, ciszterci szerzetes, pedagógus hivatás, szeretet pedagógiája

Dr. Hodossi Sándor

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

Egy magyar református 'növelő' portréja a közelmúltból (Nagy Péter 1949-2020)

A tanulmány célja kettős: egyrészt emléket állítani egy karizmatikus, elkötelezett és eredményes nevelőnek, másrészt felmutatni Nagy Péter nevelői tevékenységéből mindazokat a vonásokat, amelyek általános érvényű tanulságok megfogalmazását teszik lehetővé. A nyomtatott és levéltári források mellett jelentős az „oral history” módszerének jelentősége, hiszen a pályatársak, barátok, korábbi tanítványok visszaemlékezései teszik élettélivé, hitelessé a nevelői arckép megrajzolását. A dolgozat a Karácsony Sándor által megfogalmazott nevelői eszmény megvalósítójaként mutatja be a 2020 decemberében elhunyt Nagy Péter volt komlói, majd budafoki református lelkeszt.

Kulcsszavak: informális nevelés, oral history, református, egyházi iskola, közösségépítés

Balogné Vincze Katalin

Evangelikus Hittudományi Egyetem

A hit- és erkölcsstan oktatásban rejlő sajátos pozitív pedagógiai lehetőségek

Az előadás egy protestáns egyház magyarországi hitoktatási gyakorlatára tekint rá a boldogságkérdés szempontjából. E tartalmi és módszertani szempontokat egyaránt érintő bemutató elsősorban Oláh Attila pszichológiai immunrendszerről alkotott modelljén tájékozódva veszi számba egy hittankönyvsorozat témafeldolgozásaiban rejlő pozitív pedagógiai lehetőségeket, de további szempontokat is megfogalmaz egyrészt Szondy Máté és Martos Tamás eredményei alapján az értelemkereső magatartás, másrészt Tobias Strienz berlini kutatása nyomán a pozitív intézményi háttér tekintetében is. A vizsgálat amellett, hogy újszerű nézőpontból tekint a valláspedagógiai-hitoktatási tevékenységre, a pozitív pedagógiai gondolkodás számára is értékes interdiszciplináris impulzusokat tartogat a valláspedagógia felől.

Kulcsszavak: hitoktatás, pozitív pedagógia, értelemkeresés, valláspedagógia

Kopecskó-Hodosi Zsófia

Pécsi Tudományegyetem

Gimnazista tanulók pedagógusképe - egy pilot kutatás eredményei

Kutatásunk pilot-kutatásként valósult meg, amelynek elsődleges célja a vizsgálatba bevont állami fenntartású gimnáziumba belépő tanulók hatékony pedagógusról alkotott képének feltárása. A témával korábban már rengeteg kutatás foglalkozott, azonban elengedhetetlen a tanulóknak – mint az oktatás egyik legfontosabb aktorainak - a szemszögéből történő vizsgálat is. A kutatás módszertani apparátusának bázisát egy szóasszociációs vizsgálat képezte. Majd a tanulók a szóasszociációs vizsgálatban eredményül kapott jelzők fontosságának mértékéről döntöttek. Eredményeink azt mutatják, hogy nem mutatkozik lényegi eltérés az azonos osztályfokú, de különböző specializációjú osztályokban tanuló diákok preferenciájában a hatékony pedagógus értékeivel, jellemzőivel kapcsolatosan.

Kulcsszavak: hatékony pedagógus jellemzői, szóasszociációs vizsgálat, középiskolai tanulók

Vörösházi Györgyné

Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont

A mesék világa napjainkban-meseolvasási szokások a családban

Elődeinktől óriási mesekincset kaptunk. Ezekben a történetekben sok érvényes és értékes tapasztalat sűrűsödik, amit napjainkban is a magunk javára fordíthatunk. Tanulmányomban feltérképezem a mesék világát. Tudatosítom a mesehallgatás, a szövegértés és az olvasóvá nevelés közti összefüggéseket. Érdekel, hogy mennyire van jelen a mese a mai gyermekes családok életében. Megosztom tanítványaim meseolvasási szokásainak jellemzőit, melyet két alkalommal online kérdőív módszerrel mértem fel. Felhívom a figyelmet a mesemondás hagyományának megőrzésére, a mesék generációról generációra való továbbadásának fontosságára.

Kulcsszavak: mesekorszakok, mesemondás, meseolvasási szokások, olvasóvá nevelés

Dr. Kőnig-Görögh Dóra

Károli Gáspár Református Egyetem

Társszerző: Dr. Bárdi Árpád, Dr. Gyimóthy Gergely

Több mint tábor, szülői nézet

Manapság a felgyorsultnak megélt, sokszor virtuális térbe kényszerült világunkban a gyermekek igénylik a passzív és aktív kikapcsolódást biztosító, a személyes kapcsolatokra építő közösségi élményeket. Ugyan széles választékkal, változatos tematikájú gyermektáborok érhetők el, azonban kérdésként merül fel, hogy a szülők milyen szempontok alapján döntenek gyermekük táboroztatása kapcsán. A szerzők pilotkutatás keretében keresik a választ arra, hogy a szülők táborválasztási szempontjai meghatározhatók-e sémákban. A vizsgálat során alkalmazott csoportos interjú tíz, legalább egy kisiskolás gyermeket nevelő szülővel készült Pest megyében. Az eredmények alapján az ú.n. ottalvós tábor kiválasztásánál a legkiemelkedőbb szempont a tábort szervező pedagógus személye, továbbá a táborozás helyszíne

Kulcsszavak: gyermektábor, táborválasztási szempont, szülők

Pedagógia, neveléstudomány szekció II.

Dr. Pintér Klára

Szegedi Tudományegyetem

Társszerző: Dr. Kórus Péter

Hagyomány és fejlődés a matematikatanításban – a múltból táplálkozó matematikafeladatok

A Varga Tamás nevével fémjelzett komplex matematikatanítási reform az 1970-es években világhírűvé tette a magyar matematikatanítást. A komplex matematikatanítási hagyomány megjelenik az Inquiry-Based Mathematics Education (IBME) alapelveiben, úgy mint az aktív tanulás, az alkalmazható tudás megszerzésére törekvés, a problémamegoldásra, gondolkodásra nevelés, valamint a kooperatív munkaformák előtérbe helyezése. Ezek egyik eleme a feladatalkotás gyakorlása, ami a jövőben tanítóknak fontos készsége kell legyen, és lehetőséget ad számukra, hogy különböző tantárgyak tananyagát, a hétköznapi élet problémáit összekapcsolják a matematikaórai tevékenységekkel, feladatokkal. Bemutatunk történelmi témájú matematika példákat, valamint tanító hallgatók által alkotott feladatokat.

Kulcsszavak: matematika, tanítás, feladatalkotás, problémamegoldás

Pintér Marianna Ilona

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társszerző: Dr. Bagota Mónika, Kulman Katalin, Ökördi Réka

Félreértés vagy megértés?

A matematikaoktatás egyik célja, hogy életszerű problémák megoldásával felkészítse a diákokat a mindennapi életben való eligazodásra. Így a szöveges feladatok előfordulása a matematikaórán a problémamegoldó képesség és a szövegértés fejlesztése miatt elsődlegesen fontos. A szöveges feladatok megoldásához szükséges készségek meglétét a frissen felvételt nyert tanító szakos hallgatók körében vizsgáltuk, az online felmérésben szereplő feladatokat alsó tagozatos tankönyvekből válogattuk. Az eredmények arra engednek következtetni, hogy a feladatmegoldásban jelentkező hibák nem elsősorban az aritmetikai ismeretek hiányából, hanem a szövegértésnek, illetve a szöveges feladatban megfogalmazott probléma vizualizációjának a nehezítettségéből fakadnak.

Kulcsszavak: matematika, problémamegoldás, szövegértés, szöveges feladat

Kertész Tamás

Széchenyi István Egyetem

Konstruktivista - mozgásalapú - játékos matematika tanulás

A sport/rend/szer közel egy évtizedes múltra tekint vissza. A kezdeti empirikus tapasztalatokra építő fejlesztések napjainkra kísérleti kutatómunka általi vizsgálódások tárgyává váltak. Szélesítve azon kutatások körét, melyek azt jelzik, hogy a fizikai aktivitás (PA) fiatalokban pozitívan befolyásolja a kognitív funkciókat. A rendszer nagy értéke, hogy konstruktivista pedagógiai elvekre építve olyan korszerű módszereket, jó gyakorlatokat összegez, melyek illeszkednek az alaptantervhez és a kerettantervekhez egyaránt, továbbá előmozdítják a más műveltségterületekkel, oktatási formákkal való állandó kölcsönhatás kialakulását. A konstruktivista tanulás szakaszait ismerhetjük meg, felvillantva rend/szer mögött fellelhető filozófiát is, mely a matematika műveltségterületen kerül ismertetésre.

Kulcsszavak: matematika tanulás, VSL3D sport/rend/szer, konstruktivizmus, mozgásalapú tanulás, PA

Petzné dr. Tóth Szilvia

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Reider József

Digitális kompetencia fejlesztése Bee-bot robotokkal

Az elmúlt néhány évben meghatározó jelentőségűvé vált az emberek digitális életben való alkalmazkodásának képessége. A 2020-as NAT is tartalmazza már a digitális kompetencia fejlesztését szolgáló tantárgy bevezetését alsó tagozaton. Ennek része a robotika és a kódolás alapjai témakör. Ebből kiindulva foglalkozásokat szerveztünk alsó tagozatos gyerekekkel. Előadásunkban ezeknek a foglalkozásoknak a bemutatását tűztük ki célul. Olyan feladatokat adtunk a gyerekeknek, ahol rájöhetnek a programozás segítségével, hogy hogyan lehet egy adott problémát felismerni, a problémához megfelelő megoldási módot találni, illetve más problémákhoz kidolgozott megoldási algoritmusokat az adott problémához alakítani, hozzáigazítani. Mindezeket a problémákat a különböző tantárgyak keretén belül végeztük.

Kulcsszavak: digitális kompetencia, algoritmus, problémamegoldás

Dr. Konczos Csaba

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Pápai Zsófia, Kertész Tamás, Liskai Zsuzsanna, Szakály Zsolt

Fittebbek-e a tanulók a NETFIT mérések bevezetése óta? (A NETFIT mérések országos eredményeinek összehasonlító elemzése)

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a NETFIT mérések szabályozását, tartalmi kereteit. A másodelemzéshez a 2015-2021 közötti időszak országos adatai álltak rendelkezésünkre. Kérdések. A felmérések során milyen tendenciák vehetők észre a tanulók egészségi állapotának változásában? Volt-e a tanulók teljesítményét befolyásoló hatása az online oktatásnak? Eredmények. A vizsgált időszakban – a teljes mintára vonatkozóan kronológiai sorrendben - a fiatalok egyre kevesebb százaléka került az egészségzónába. Az évfolyamok szerinti összehasonlításban 2018/19-es tanévig jelentősen jobb eredményei voltak a középiskolásoknak, ami a fiúknál markánsabban mutatkozott meg, majd utána – szintén főleg a fiúknál – fordított lett a kép a felső tagozatos diákok javára.

Kulcsszavak: fittségi profilok, fittségi tesztek, fokozott fejlesztés, fejlesztés, egészség-zóna

Bencéné dr. Fekete Anikó Andrea

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Digitális platformok összehasonlítása pedagógusok szemszögéből

A pedagógusoknak egyik napról a másikra kellett átállniuk a digitális oktatásra, ezzel egyidőben sok fórum elindult, ahol módszertani segítséget nyújtottak egymásnak, és összegyűjtötték a rendelkezésre álló eszközöket és programokat. Egymást tanítva, a tudásmegosztás és egy új kapcsolattartási forma segítségével hazánkban is elindult az online oktatás. A jelenlegi empirikus kutatás célja annak feltárása volt, hogy a pedagógusok melyik platformokat alkalmazták a digitális oktatás idején. Fókuszcsoporthozos interjú keretében 15 tanító segítségével összehasonlítottuk az általuk alkalmazott felületeket. A kutatási kérdések arra irányultak, hogy milyen eszközöket, milyen platformokat alkalmaztak a pedagógusok az online tanulás során, illetve az eddigi tapasztalataik alapján melyik felületet, milyen

Kulcsszavak: digitális oktatás, online platformok összehasonlítása, alsó tagozat

Dr. Joó Anikó

Debreceni Református Hittudományi Egyetem

A lezárás alatti online oktatás tapasztalatai a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen

A coronavirus világjárvány okozta problémák közös megoldása az online oktatásra való áttérés volt, melynek hatékonyságát nagyban meghatározta az, hogy a köznevelés és a felsőoktatás szereplői milyen digitális kompetenciákkal rendelkeznek. A vírus harmadik hullámában, 2020 őszén a hazai egyetemek már túl voltak egy főpróbán, így a DRHE Tanítóképzési Intézetének oktatóiként 2021 júniusában végeztünk adatgyűjtést azzal a céllal, hogy megismerjük a hallgatók tapasztalatait a szinte a teljes tanévet érintő elektronikus tanulmányaikkal kapcsolatban. A teljes populáció 502 fő. Az adatfelvételt Google kérdőívvel végeztük. 140 hallgató töltötte ki a kérdőívet, ami 28%-os kitöltöttségi arányt jelent. Az eredmények feltételezéseinket részben igazolják, melyeket előadásunk során szeretnénk ismertetni.

Kulcsszavak: coronavirus, online oktatás, digitális kompetencia, kérdőíves vizsgálat, hallgatói tapasztalatok

Dr. habil Molnár György

Széchenyi István Egyetem

Szakmai tanárképzés múltja, jelene és jövője - kitekintés a képzők körében

A szakmai tanárképzés múltja hosszú időre nyúlik vissza, a szakoktató és műszaki tanárképzés tekintetében. A mintegy másfél két évszázados története során számos reformon ment keresztül, mind struktúra, mind a képzési modell, és a tanulási utak függvényében. Ennek egyik fő fordulópontját a Bologna típusú képzések megjelenésével a kétciklusú képzés bevezetése jelentette. Későbbi változásokat jelentette az egyéni és csoportos gyakorlatok valamint az egy éves összefüggő gyakorlat, valamint a portfólió elemeinek beépülése. Később az OKJ alakulása is hatással volt a képzési portfólióra, majd szakképző intézmények fenntartása és típusa is sokat változott. Szintén erős reformot jelentett a szakirányok átalakulása specializációkká, a felvételi vizsgák rendje. Az előadás e változásokra fókuszál.

Kulcsszavak: szakmai tanárképzés, KKK, szakképzés, jogszabályok

Dr. Mészáros Attila

Széchenyi István Egyetem

Riemann-Thomann modell pedagógiai kommunikációs vetülete

Schulz von Thun kommunikációs szempontból a Riemann-Thomann elméletét tovább gondolta. Alkotott egy olyan tipológiát, amely 8 különböző kommunikációs stílust tartalmaz. Egy embernek a kommunikációs stílusát nyolc személlyel szemlélteti, amelyen keresztül a berögzült megoldások megérthetőbbé válnak. Ez az elv az oktatásban is jól hasznosítható! A Riemann-Thomann keretéből kiindulva az oktatói, tanulói kommunikációs stílusok is jól elhelyezhetők. Lehetnek spontánok és rugalmasak (Változás pólus) vagy konzervatívok és következetesek (Állandóság pólus), emberközpontúak (Közelség pólus) vagy feladatközpontúak (Távolság pólus). A bemutatásra kerülő modell törvényszerűségeinek és értékeinek ismereteiből az oktatók képesek adekvát kommunikációs stratégiákat kifejleszteni.

Kulcsszavak: Riemann-Thomann modell, oktatás, kommunikáció

Pedagógia, neveléstudomány szekció III.

Balogh-Pécsi Anett

Széchenyi István Egyetem

A drámatechnikákban rejlő lehetőségek a kommunikáció fejlesztésében

Napjainkban számos fejlesztőprogram irányul a szociális kompetencia valamely összetevőjének fejlesztésére, hiszen a társas viselkedést meghatározó pszichikus komponensek spontán fejlődése nem elegendő a hatékony és sikeres társas működéshez (Jámbori & Varga, 2010; Kasik, 2015; Zsolnai, 2013). Tervezett kutatásunk célja az asszertív kommunikáció, a szociálisprobléma-megoldás és a megküzdési stratégiák együttes fejlesztése 10-11 évesek körében, többek között drámapedagógiai módszerekkel, melyről bizonyított, hogy hatékonyan alkalmazható a kommunikáció fejlesztésére (Albert, 2017; Korukcu et al., 2015). Az előadásban a kutatás és fejlesztés elméleti hátterét, hipotéziseit, az alkalmazott mérőeszközöket és a kommunikációalapú fejlesztés főbb módszereit ismertetjük.

Kulcsszavak: asszertív kommunikáció, drámapedagógia, komplex fejlesztés

Dr. Kurucz Anikó

A gyermekirodalom-kutatás mai helyzete

Előadásomban áttekintést kívánok nyújtani a kortárs gyermekirodalmi kutatások irányvonalairól, tendenciáiról, a gyermekirodalmi corpus nyelvi, tematikai, strukturális változásairól, a gyermekirodalom recepciójáról és kritikai diskurzusban elfoglalt helyéről – elsősorban az utóbbi évek tanulmányköteteinek (Mesebeszéd; „kézifékes fordulást is tud”; Medialitás és gyerekirodalom), illetve tematikus folyóiratszámoknak (Híd, Prae) bemutatásán keresztül. A gyermekirodalom pozicionálásához az irodalom-és kánontörténeti aspektusok mellett elengedhetetlen az intézmény-és médiatörténeti, médiaelméleti vonatkozások figyelembevétele, a medialitás és vizualitás összetett kontextusainak dinamizálása, így e vizsgálat a gyerekkultúra irodalmi terét ebben a vonatkozásban (is) igyekszik körüljárni.

Kulcsszavak: gyermekirodalom, ifjúsági irodalom, gyermekkultúra, medialitás, vizualitás

Dr. Koós Ildikó

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társszerző: Zsiray Barbara

Szövegalkotási képesség fejlesztése Sztorikocka segítségével a 9-10 év közötti korosztályban

Az előadás bemutatja, hogyan lehet beépíteni az élményszerű tanulás-tanítás egy eszközét, a társasjátékot az anyanyelvi nevelésbe. Kérdőíves vizsgálatunk igazolja a 9-10 éves tanulók pozitív viszonyát a társasjátékozáshoz. Órai alkalmazás hatására nő a csoporton belüli együttműködés. Az ÚNKP keretében zajló kutatásunk a Sztorikocka eredményességét vizsgálja a szövegalkotási képesség fejlesztésében. A vizsgálati- és kontrollcsoportban VIP-szavak beépítésével írt fogalmazások mondatainak minőségi és mennyiségi mutatóit elemeztük, majd a vizsgálati csoport tagjai 15 hétig pedagógus irányítással játszanak Sztorikockával. Előadásunkban az első öthetes időszak eredményeit ismertetjük: fejlődés várható az MLU, KFMU mérőszámaiban a második VIP-szavas szövegalkotási feladat elemzése alapján.

Kulcsszavak: társasjáték-pedagógia; anyanyelvi nevelés; Sztorikocka; szövegalkotási képesség; nyelvi fejlődés

Dr. Lőrincz Ildikó

Széchenyi István Egyetem

Társszerző: Dr. Lampert Bálint, Kövecsesné dr. Gósi Viktória, Dr. Wojnesitz, Alexandra

A helyidentitás vizsgálata öröm-bánat térképpel magyarországi és ausztriai iskolások körében.

Kvalitatív akciókutatásunk az UNESCO 11. fenntartható fejlődési céljának (újfajta felelősségek és szolidaritások a környezetünk iránt) pedagógiai eszközökkel (öröm-bánat térkép) történő fejleszthetőségét tárgyalja a helyidentitás kérdéskörén keresztül komparatív megközelítésben. A helyidentitás jellemzőit a i.) környezet fenntarthatóságán és ii.) a környezet nyelvi, kulturális változatosságán (nyelvi tájképek) keresztül vizsgáltuk 13-18 éves Győrben és Bécsben élő tanulók körében. A kutatás korpusza nyitó és záró kérdőívek adatai, fókuszcsoportos interjúk és a tanulók által készített öröm-bánat térképek. A vizsgálat alapján kirajzolódtak a két, szociokulturálisan eltérő kontextusban a tanulók részben eltérő nézetei és attitűdjei, továbbá beazonosítottunk egyes fejlesztendő területeket.

Kulcsszavak: fenntartható fejlődési célok, helyidentitás, nyelvi tájkép, öröm-bánat térkép

Dr. Helen Sherwin

Széchenyi István Egyetem

Coping with CLIL (Content and Language Integrated Learning): How can teachers be helped?

In a CLIL educational approach, school subjects are taught in a foreign language. Since 2006, about 27% of English teacher graduates from Apáczai Csere János Faculty work/have worked as CLIL teachers in bilingual (kéttannyelvű) schools, teaching school subjects (e.g. music) through the medium of English. Teachers need a very specialized teaching methodology to do this but in Hungary there is little CLIL training at universities. This talk presents the results of a study in which CLIL teachers were asked about the problems they face teaching CLIL, how they solved these problems and how teacher training institutions can better prepare students to teach CLIL. Initial results suggest that teachers want, a) universities to provide CLIL training b) access to good quality CLIL materials

Kulcsszavak: Primary English teachers CLIL Teacher Training

Karácsonyi Krisztina

Pécsi Tudományegyetem

Konstruktivista nyelvpedagógia a romani oktatásában

Az előadás az egyik hazai cigány nyelv, a romani oktatásával kapcsolatos elméleti és módszertani kérdésekre fókuszál. A romanit fenyegeti a nyelvcsere és a nyelvvesztés, s átörökítése érdekében kiemelten fontos a tanításával kapcsolatos megfelelő pedagógiai elméletek és módszertani apparátus feltárása. Részben cáfolva a pedagógiai konstruktivizmust érintő kritikákat bemutatom, hogy milyen lehetséges módszertani megközelítéseket érdemes használni a romani tanításakor. A konstruktivista nyelvpedagógia elkötelezett a generatív nyelvelmélet mellett, ennek megfelelően a nyelv működését, felépítését érintő didaktikai eszközök elérhető válnak a nyelv tanítása során, melyek illeszkednek a konstruktivista felfogáshoz, és amelyeket az előadásban is ismertek majd.

Kulcsszavak: pedagógiai konstruktivizmus, nyelvpedagógia, romani, didaxis, generatív nyelvelmélet

Dr. habil. Márkus Éva

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Társszerző: Svraka Bernadett

A német célnyelvi fejlesztés támogatásának lehetősége a papírszínház pedagógiai alkalmazásával (Felmérés német nemzetiségi óvodapedagógusok körében)

A célnyelvi beszédprodukció alapja a sikeres korai szóbeli készségfejlesztés (Kovács 2009). Online kérdőíves kutatásunk e feltevést hivatott igazolni. A kérdőívünket 71 német nemzetiségi óvodapedagógus töltötte ki. A zárt Likert-típusú kérdések eredményei alapján a részterületek közötti összefüggéseket khi négyzet próbával számoltuk, mely szerint a figyelem, a koncentráció és az affektív tényezők, mint például a papírszínház kedvelése erősen befolyásolja a szókincs fejlődését, a hallás utáni értést, a kommunikációs kedvet és a kreativitást egyaránt $p < 0,05$. A figyelem és a koncentráció az önálló német nyelvű mesélés feltétele, de nem egyértelmű függvénye $p > 0,05$. Célunk további vizsgálat folytatása az alkalmazhatóság területeiről, a célnyelvi kommunikáció nagyobb fokú fejlesztése érdekében.

Kulcsszavak: papírszínház, óvoda, célnyelvi fejlesztés